בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ

סֵפֶר

עֲצָתוֹ אֱמוּנָה

בְּרִיוֹן פוּן חִיזוּק, אֱמוּנָה אוּן
פְּרַאקְטִישֶׁע עֵצוֹת פַאר'ן לֶעבְּן,
גֶעשְׁרִיבְּן דוּרְךְ רֹאשׁ יְשִׁיבַת תִּפְאֶרֶת
הַתּוֹרָה בְּרֶסְלֶב

אִידִישׁ

פַּרְשַׁת וָאֶתְחַנַּן

תש"פ

היכל הקודש

צו באקומען וועכענטליך די עצתו אמונה רופט: 718-387-2691

צו באקומען די און אנדערע ספרים און קונטריסים:

היכל הקודש קרית ברסלב ליבערטי
Heichal Hakodesh
Kiryas Breslev
181 Huschke Road
Liberty NY 12747

היכל הקודש וויליאמסבורג
Heichal Hakodesh
Williamsburg
27 Skillman Street
Brooklyn NY 11205
1-718-384-1652

היכל הקודש קרית יואל
Heichal Hakodesh
Kiryas Joel
8 Hayes Ct.
Monroe NY 10950
1-845-467-5299

היכל הקודש קרית יואל
Heichal Hakodesh
Kiryas Joel
8 Premishlan Way.
Monroe NY 10950
1-845-243-0563

היכל הקודש בארא פארק
Heichal Hakodesh
Boro Park
1011 41 Street
Brooklyn NY 11219
1-718-384-1652

היכל הקודש מאנסי
Heichal Hakodesh
Monsey
32 Dolson Road
Monsey NY 10952
1-347-733-7551

Visit Our Web Site:
www.BreslevCenter.com

צו הערן די הערליכע שיעורים
פונעם ראש ישיבה שליט"א רופט:

קול ברסלב
212-444-9191

חיזוק פאר די אידישע שטוב
212-444-9169

חיזוק יומי

צו באקומען די חיזוק יומי

אימעיל
chizikyomi@gmail.com

טעלעפאון מעסידזשינג
347-630-2876

עֲצָתוֹ אֱמוּנָה

זָאל אִיךְ גֵיין זִיךְ אוּנְטֶערְזוּכְן אוֹיבּ אִיךְ הָאבּ דִי קָארָאנֶע
וֵוייְרוּס?........ א

וִוי אַזוֹי קֶען אִיךְ אַרוֹיסְנֶעמֶען מַיין וַוייבּ פוּן אַ שְׁלֶעכְטֶע
גוּסְטֶע?........ ג

וָואס טוּ אִיךְ אַז מַיין טָאכְטֶער וִויל נָאר זִיךְ אָנְטוּן שֵׁיין?........ ה

זָאלְן מֵיידְלֶעךְ אָנְטוּן טֵייעֶרֶע קְלֵיידֶער בַּיי אַ חֲתוּנָה?........ ז

וֶועל אִיךְ שׁוֹין קֵיינְמָאל נִישְׁט הָאבְּן קַיין זֶעלְבְּסְט זִיכֶערְקֵייט? ט

פַארְוָואס הָאבּ אִיךְ פְלוּצְלִינְג פַארְלוֹירְן דֶעם גֶעפִיל צוּם
רֶבִּי'ן?........ יב

זָאל אִיךְ עֶנְדִיגְן נָאכְאַמָאל שַׁ"ס, אָדֶער אִיבֶּערְגֵיין יֶעדֶע מַסֶכְתָּא
101 מָאל?........ יד

וִוי אַזוֹי קֶען אִיךְ זִיךְ טְרֵייסְטְן אוֹיף דִי בָּחוּר'ישֶׁע יָארְן וָואס
זֶענֶען פַארְפַאלְן?........ טז

זָאל אִיךְ וַוייטֶער לֶערְנֶען סִפְרֵי חַבַּ"ד, אָדֶער עֶנְדֶערְשׁ בְּרֶסְלֶבְ'עֶ
סְפָרִים?........ כ

וִוי אַזוֹי קֶען אִיךְ מַאכְן מַיין מַאן מֶער אִינְטֶערֶעסִירְט אִין
מִיר?........ כב

וִויפִיל דַארְף אִיךְ הָאבְּן מִיט מַיינֶע עֶלְטֶערְן נָאךְ דִי חֲתוּנָה?...כה

מֶעג אִיךְ קוֹיפְן אַן אַיינְטְרִיט קַארְטְל צוּם סִיוּם מִיט מַעֲשֵׂר
גֶעלְט?........ כו

אִישׁ אֱמוּנוֹת

דַיין זְכוּת אִיז זֵייעֶר גְרוֹיס מִיטְ'ן הֶעלְפְן דְרוּקְן דֶעם צְוֵוייטְן חֵלֶק עֲצָתוֹ אֱמוּנָה .... א

זָארְגְטְס נִישְׁט, אִיר וֶועט זוֹכֶה זַיין צוּ שֵׁיינֶע הֶערְלִיכֶע דוֹרוֹת. א

אַז אִיר וֶועט פָּאלְגְן דֶעם רֶבִּי'ן, וֶועט עֶס זַיין אַ שֵׁיינֶע רוּאִיגֶע שְׁטָאט .... ב

זָאלְסְט נִישְׁט טַעְנָה'עֶן מִיט דַיין וַוייבּ .... ג

גֶעבּ אַכְטוּנְג פוּן גוֹיִם, אֲפִילוּ זֵיי רֶעדְן שֵׁיין .... ד

אַז דוּ וֶועסְט מְכַבֵּד זַיין דַיינֶע עֶלְטֶערְן, וֶועסְטוּ אַרוֹיסְגֵיין פוּן חוֹבוֹת .... ה

הַנְהָגוֹת פוּן תִּשְׁעָה בְּאָב .... ו

זֵייעֶר אַכְטוּנְג גֶעבְּן אוֹיף צְנִיעוּת אוּן קְדוּשָׁה .... ז

לָאזְט אַייךְ נִישְׁט פַּארְנַארְן .... ז

שְׂכַר לִימוּד דַארְף זַיין דִי עֶרְשְׁטֶע זַאךְ .... ט

עֲצָתוֹ אֱמוּנָה

זָאל אִיךְ גֵיין זִיךְ אוּנְטֶערְזוּכְן אוֹיב אִיךְ הָאבּ דִי קָארָאנֶע וֶויירוּס?

שְׁאֵלָה:

לִכְבוֹד דֶער רֹאשׁ יְשִׁיבָה שְׁלִיטָ"א,

קוֹדֶם כָּל וִויל אִיךְ זִיךְ בַּאדַאנְקֶען פַּאר'ן רֹאשׁ יְשִׁיבָה אוֹיף דִי שֵׁיינֶע שִׁיעוּרִים.

אִיךְ גֶעפִין זִיךְ יֶעצְט אִינְדֶערְהֵיים אָפְּגֶעזוּנְדֶערְט, מִיט אַלֶע סִימָנִים פוּן דִי קָארָאנֶע וֶויירוּס אוּן אִיךְ וִויל וִויסְן אוֹיב אִיךְ זָאל גֵיין מַאכְן אַ טֶעסְט [בְּדִיקָה] אוֹיב אִיךְ הָאבּ טַאקֶע דִי קָארָאנֶע. אוֹיךְ דַארְף אִיךְ חִיזּוּק אוֹיף דֶעם.

יְיַשֶׁר כֹּחַ

תְּשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת ה' יִתְבָּרַךְ - יוֹם ה' פַּרְשַׁת דְּבָרִים, ב' מְנַחֵם-אָב, שְׁנַת תש"פ לִפְרָט קָטָן

לִכְבוֹד ... נֵרוֹ יָאִיר, בְּנֵי בְּרַק.

אִיךְ הָאבּ עֶרְהַאלְטְן דַיין בְּרִיוו.

דִי עֵצָה אַרוֹיס צוּ קְרִיכְן פוּן דִי מַחֲלָה קָארָאנֶע וֶויירוּס אוּן פוּן אַלֶע מַחֲלוֹת אִיז נָאר דוּרְךְ זִיךְ שְׁטַארְקְן צוּ זַיין פְרֵיילִיךְ אוּן הָאפְן צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן.

דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי זָאגְט (לִיקּוּטֵי מוֹהֲרַ"ן, חֵלֶק ב', סִימָן כד): "מִצְוָה גְּדוֹלָה לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה תָּמִיד, וּלְהִתְגַּבֵּר לְהַרְחִיק הָעַצְבוּת וְהַמָּרָה שְׁחֹרָה בְּכָל כֹּחוֹ, וְכָל הַחוֹלַאַת הַבָּאִין עַל הָאָדָם - כֻּלָּם בָּאִין רַק מִקִּלְקוּל הַשִּׂמְחָה", עֶס אִיז אַ גְרוֹיסֶע מִצְוָה צוּ זַיין שְׁטֶענְדִיג פְרֵיילִיךְ אוּן זִיךְ שְׁטַארְקְן מִיט אַלֶע כֹּחוֹת נִישְׁט צוּ זַיין דֶעפְּרֶעסְט. וַוייל אַלֶע מַחֲלוֹת אוּן אַלֶע קְרֶענְק קוּמֶען וַוייל מֶען אִיז דֶעפְּרֶעסְט אוּן נִישְׁט פְרֵיילִיךְ.

און דֶער רֶבִּי זָאגְט דָארְט וַוייטֶער: "גַּם חַכְמֵי הָרוֹפְאִים אָמְרוּ, שֶׁכָּל הַמַּחֲלוֹת וְהֶחֳלָאִים רָעִים בָּאִים רַק מֵחֲמַת חִסָּרוֹן הַשִּׂמְחָה", אֲפִילוּ דִי דָאקְטוֹרִים זָאגְן אַז אַלֶע מַחֲלוֹת קוּמֶען פוּן דִיפְּרֶעסְיֶע און פוּן זַיין נִישְׁט פְרֵיילִיךְ.

אַ פְרֵיילִיכֶער מֶענְטְשׁ דְרֵייְדט זִיךְ אַרוֹיס פוּן קָארָאנֶע און פוּן אַלֶע מַחֲלוֹת; שְׁלֹמֹה הַמֶּלֶךְ זָאגְט (מִשְׁלֵי יח, יד): "רוּחַ אִישׁ יְכַלְכֵּל מַחֲלֵהוּ", אַ מֶענְטְשׁ וָואס זַיין מַצָּב רוּחַ אִיז גוּט, עֶר אִיז גוּט-מוּטִיג - קֶען זִיךְ שְׁטַארְקְן אוֹיף זַיין מַחֲלָה, "וְרוּחַ נְכֵאָה - מִי יִשָּׂאֶנָּה", און אֵיינֶער מִיט אַ צֶעבְּרָאכֶענֶע גֵייסְט קֶען נִישְׁט אַרִיבֶּערְטְרָאגְן דִי קְרַאנְקְהֵייט, דָאס צֶעבְּרָאכְנְקֵייט מַאכְט אִים פַאלְן הַשֵּׁם יִשְׁמְרֵינוּ.

דֶערִיבֶּער זָאלְסְטוּ זִיךְ נִישְׁט לָאזְן צֶעבְּרֶעכְן; גֵיי נִישְׁט צוּ קַיין דָאקְטוֹרִים, זֵיי קֶענֶען נִישְׁט הֶעלְפְן. זֵיי זָאגְן קְלָאר 'מִיר וֵוייסְן נִישְׁט וָואס דָאס אִיז, וְוִי אַזוֹי מֶען בַּאגֵייט זִיךְ מִיט דֶעם'; אַלֶע זֶענֶען מוֹדֶה אַז דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער - עֶר אַלֵיינְס פִירְט דִי וֶועלְט און קֵיינֶער אַנְדֶערְשׁ. מַאךְ נִישְׁט קַיין שׁוּם טֶעסְט, עֶס הֶעלְפְט נִישְׁט און עֶס אִיז נִישְׁט מַעֲלֶה און נִישְׁט מוֹרִיד, וֶועסְטוּ זֶען אַז בִּיז אַ קוּרְצֶע צַייט וֶועסְטוּ זַיין גֶעזוּנְט און שְׁטַארְק.

אוֹיךְ בֶּעט אִיךְ דִיר זָאלְסְט נִישְׁט אוֹיסְהֶערְן דִי נֵייעֶס; דִי נֵייעֶס וַוארְפְט אַ פַּחַד און אַ שְׁרֶעק, מֶען טָאר נִישְׁט הֶערְן קַיין נֵייעֶס. אַ רַחְמָנוּת אוֹיף דִי וָואס זֶענֶען אַיינְגֶעטוּנְקֶען אִין נֵייעֶס, דִי קֶענֶען מַמָּשׁ נִישְׁט לֶעבְן; דִי פַּחַד פוּן דִי נֵייעֶס - דָאס אַלֵיינְס אִיז עֶרְגֶער פוּן דִי גַאנְצֶע מַחֲלָה קָארָאנֶע, מֶער מֶענְטְשְׁן זֶענֶען נִפְטָר גֶעוָוארְן פוּן דִי פַּחַד און בֶּהָלָה וְוִי פוּן דִי קָארָאנֶע אַלֵיינְס.

אַזוֹי וְוִי דֶער הֵיילִיגֶער בֶּן אִישׁ חַי זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ בְּרֶענְגְט אַ מַעֲשֶׂה פֶּלֶא (בֶּן יְהוֹיָדָע בָּבָא קַמָּא, דַף ס מִדַפֵּי הַגְּמָרָא) וָואס הָאט פַּאסִירְט, אַמָּאל אִיז גֶעוֶוען אַ שְׁוֶוערֶע עֶפִּידֶעמְיֶע, עֶס אִיז גֶעוֶוען אַ מַגֵיפָה, אַ מַחֲלָה מִיטְ'ן נָאמֶען קוֹלִירֶ"ע. פַאר דִי מַחֲלָה הָאט זִיךְ פַארְשְׁפְּרֵייט הָאט אֵיינֶער גֶעטְרָאפְן דֶעם מַשְׁחִית וָואס אִיז גֶעוֶוען גֶעשְׁטֶעלְט אַרַיין צוּ בְּרֶענְגֶען דִי קְרֶענְק און אִים גֶעפְרֶעגְט וְוִיפִיל מֶענְטְשְׁן עֶר גֵייט הַרְגְ'נֶען דוּרְךְ דִי קְרֶענְק קוֹלִירֶ"ע, הָאט עֶר גֶעזָאגְט: "פִינְף טוֹיזְנְט מֶענְטְשְׁן", לְמַעֲשֶׂה זֶענֶען גֶע'הַרְגְ'עט גֶעוָוארְן פוּפְצְן טוֹיזְנְט נְפָשׁוֹת דוּרְךְ דִי מַחֲלָה קוֹלִירֶ"ע, שְׁפֶּעטֶער הָאט מֶען גֶעפְרֶעגְט דֶעם מַשְׁחִית: "פַארְוָואס זָאגְסְטוּ לִיגְנְט? הָאסְט גֶעזָאגְט אַז דוּ גֵייסְט הַרְגְ'נֶען מִיט דִי קוֹלִירֶ"ע פִינְף טוֹיזְנְט מֶענְטְשְׁן, לְמַעֲשֶׂה הָאסְטוּ גֶע'הַרְגְ'עט פוּפְצְן טוֹיזְנְט מֶענְטְשְׁן?!" הָאט דֶער מַשְׁחִית גֶעעֶנְטְפֶערְט: "אִיךְ הָאבּ נָאר גֶע'הַרְגְ'עט מִיט מַיין שְׁוֶוערְד קוֹלִירֶ"ע פִינְף טוֹיזְנְט מֶענְטְשְׁן, דִי

אִיבְּרִיגֶע צֶען טוֹיזְנְט זֶענֶען גֶעשְׁטָארְבְּן פוּן שְׁרֶעק אוּן פַּאנִיק"; זֶעט מֶען אַז דִי שְׁרֶעק אוּן פַּאנִיק אִיז עֶרְגֶער פוּן דִי מַחֲלָה זֶעלְבְּסְט.

שְׁטַארְק זִיךְ, דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער וֶועט דִיר גֶעבְּן אַ רְפוּאָה שְׁלֵימָה.

...

וִוי אַזוֹי קֶען אִיךְ אַרוֹיסְנֶעמֶען מַיין וַוייבּ פוּן אַ שְׁלֶעכְטֶע גוּסְטֶע?

שְׁאֵלָה:

לְכָבוֹד דֶער רֹאשׁ יְשִׁיבָה שְׁלִיטָ"א,

אִיךְ וִויל פְרֶעגְן וָואס מֶען טוּט וֶוען דִי וַוייבּ פַאלְט אַרַיין אִין אַ שְׁלֶעכְטֶע שְׁטִימוּנְג, וֶוען זִי וֶוערְט טְרוֹיעֶרִיג אוּן אָנְגֶעצוֹיגְן?

אִיךְ וֶוער נִישְׁט פַארְלוֹירְן אוּן אִיךְ בִּין בְּדֶרֶךְ כְּלַל נִישְׁט בֵּייז, אָבֶּער וִוי אַזוֹי קֶען אִיךְ אִיר אוֹיפְהֵייבְּן אוּן מַאכְן פְרֵיילִיךְ? אִיךְ פְּרוּבִּיר אַסַאךְ זַאכְן אוּן עֶס גֵייט מִיר גָארְנִישְׁט, וָואס טוּט מֶען?

יְיַשֶׁר כֹּחַ

תְּשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת ה' יִתְבָּרַךְ - יוֹם ה' פַּרְשַׁת דְּבָרִים, ב' מְנַחֵם-אָב, שְׁנַת תש"פ לִפְרָט קָטָן

לְכָבוֹד ... נֵרוֹ יָאִיר.

אִיךְ הָאבּ עֶרְהַאלְטְן דַיין בְּרִיוו.

ווארוּיל אִיז דִיר אַז דוּ גֶעבְּסְט אַכְטוּנְג אִין שְׁטוּבּ אוֹיף דַיין וַוייבּ, דוּ פְּרוּבִּירְסְט מִיט אַלֶע וֶועגְן אִיר פְרֵיילִיךְ צוּ מַאכְן; חֲכָמֵינוּ זִכְרוֹנָם לִבְרָכָה זָאגְן (קִידּוּשִׁין לד:): "אִשָּׁה - בַּעֲלָהּ מְשַׂמְּחָהּ", דֶער מַאן הָאט אַ מִצְוָה פְרֵיילִיךְ צוּ מַאכְן זַיין וַוייבּ.

דֶער רֶבִּי הָאט אוּנְז זֵייעֶר גֶעבֶּעטְן אוּן גֶעוָוארְנְט מִיר זָאלְן רֶעדְן שֵׁיין אִין שְׁטוּבּ אוּן הַאלְטְן טֵייעֶר דִי וַוייבּ; דֶער רֶבִּי הָאט גֶעזָאגְט (שִׂיחוֹת הָרַ"ן, סִימָן רסד): "הֲלֹא הַנָּשִׁים הֵם סוֹבְלִים צַעַר וְיִסּוּרִים גְּדוֹלִים מְאֹד מְאֹד מִיַּלְדֵיהֶם", דִי פְרוֹיעֶן לַיידְן גָאר אַסַאךְ צַעַר אוּן וֵוייטָאג פוּן דִי קִינְדֶער, "צַעַר הָעִבּוּר", זֵיי לַיידְן בִּשְׁעַתְ'ן טְרָאגְן, "וְהַלֵּדָה", נָאכְדֶעם דִי צַעַר פוּן גֶעבּוֹירְן, "וְהַגִּדּוּל", אוּן צַעַר פוּן אוֹיפְצִיעֶן דִי קִינְדֶער, "כַּאֲשֶׁר יָדוּעַ לַכֹּל עֹצֶם מַכְאוֹבָם וְצַעֲרָם וְיִסּוּרֵיהֶם", אַזוֹי וִוי עֶס אִיז

פַאר יֶעדְן בַּאקַאנְט וִוי שְׁוֶוער עֶס אִיז אַרִיבֶּער צוּ גֵיין דִי זַאכְן; דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי נָתָן זָאגְט (שָׁם, סִימָן רסג) עֶר הָאט גֶעהַאט אַ שְׁמוּעֶס מִיטְ'ן רֶבִּי'ן אִיבֶּער דֶעם וָואס מֶען זֶעט בַּיי אִינְגֶעלַייט אַז זֵיי צֶעטֵיילְן זִיךְ פַאר אַ שְׁטִיק צַייט אוּן אַסַאךְ מָאל עֶנְדִיגְט זִיךְ דָאס מִיט אַ גֶט חַס וְשָׁלוֹם, הָאט דֶער רֶבִּי גֶעזָאגְט: "שֶׁזֶּה מַעֲשֶׂה בַּעַל דָּבָר, שֶׁמַּנִּיחַ אֶת עַצְמוֹ עַל זֶה מְאֹד, לְקַלְקֵל הַשָּׁלוֹם שֶׁל בְּנֵי הַנְּעוּרִים, כְּדֵי שֶׁיִּתָּפְסוּ בִּמְצוּדָתוֹ חַס וְשָׁלוֹם עַל יְדֵי זֶה", דָאס אִיז מַעֲשֶׂה שָׂטָן, דֶער יֵצֶר הָרָע מַאכְט מֶען זָאל זִיךְ צֶעטֵיילְן, וַוייל אַז מֶען אִיז אָן אַ וַוייבּ וַוארְפְט עֶר אַרָאפּ דֶעם מֶענְטְשׁ אִין בִּיטֶערֶע עֲבֵירוֹת, דֶער יֵצֶר הָרָע לָאקֶערְט אוֹיף יוּנְגֶע פָּארְפֶעלְקֶער זֵיי צוּ צֶעטֵיילְן אוּן אַזוֹי כַאפְּט עֶר זֵיי אַרַיין אִין זַיין נֶעץ הַשֵּׁם יִשְׁמְרֵנוּ.

דֶערְפַאר זָאלְסְטוּ וַוייטֶער פְּרוּבִּירְן מִיט אַלֶע כּוֹחוֹת פְרֵיילִיךְ צוּ מַאכְן דַיין וַוייבּ; עֶס אִיז נִישְׁט גְרִינְג פְרֵיילִיךְ צוּ מַאכְן דִי וַוייבּ, אָבֶּער דָאס אִיז דִי יְסוֹד פוּן קְדוּשָּׁה. וַוייל וֶוען עֶס אִיז דָא שִׂמְחָה אִין שְׁטוּבּ, עֶס אִיז דָא לִיבְּשַׁאפְט צְוִוישְׁן מַאן אוּן וַוייבּ - דֶעמָאלְט הֶערְשְׁט אַ הֵיילִיגְקֵייט, מֶען הָאט אַ רֵיינֶע מֹחַ - מַחֲשָׁבָה, מֶען זוּכְט נִישְׁט פְרֶעמְדֶע זַאכְן, מֶען אִיז צוּפְרִידְן מִיט וָואס דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער הָאט גֶעגֶעבְּן.

זֶע צוּ לֶערְנֶען אִין שְׁטוּבּ; אַ פְרוֹי הָאט זֵייעֶר לִיבּ צוּ זֶען אִיר מַאן לֶערְנֶען אִין שְׁטוּבּ, זִי הֵייבְּט אָן קוּקְן אַנְדֶערְשׁ אוֹיף אִים, זִי הֵייבְּט אִים אָן הַאלְטְן חָשׁוּב אוּן טֵייעֶר.

אוֹיךְ זָאלְסְטוּ רֶעדְן וֵוייךְ אוּן שֵׁיין; צוּ אַ פְרוֹי דַארְף מֶען רֶעדְן וֵוייכֶע רֵייד, פוּטֶער וֶוערְטֶער. לֶערְן זִיךְ פוּנֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן, וֶוען עֶר הָאט גֶעהֵייסְן מֹשֶׁה רַבֵּינוּ רֶעדְן צוּ דִי אִידְן, זֵיי גֶעבְּן דִי תּוֹרָה - הָאט עֶר גֶעזָאגְט פַאר מֹשֶׁה רַבֵּינוּ עֶר זָאל רֶעדְן וֵוייכֶע רֵייד צוּ דִי פְרוֹיעֶן (שְׁמוֹת יט, ג). בַּאנוּץ זִיךְ נִישְׁט מִיט שַׁארְפֶע וֶוערְטֶער: "נוּ, קוּמְסְט שׁוֹין?" אָדֶער: "בִּיסְט נָאךְ אַלְץ נִישְׁט גְרֵייט?!" זָאלְסְט קֵיינְמָאל נִישְׁט רֶעדְן אַזוֹי צוּ אִיר, וֶועט זִי נִישְׁט אַרַיין פַאלְן אִין אַ שְׁלֶעכְטֶע גוּסְטֶע.

דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער זָאל הֶעלְפְן זָאלְסְט הָאבְּן הַצְלָחָה אִין אַלֶע עִנְיָנִים.

...

וָואס טוּ אִיךְ אַז מַיין טָאכְטֶער וִויל נָאר זִיךְ אָנְטוּן שֵׁיין?

שְׁאֵלָה:

לְכָבוֹד דֶער רֹאשׁ יְשִׁיבָה שְׁלִיטָ"א,

רֵאשִׁית כָּל אַ גְרוֹיסְן יַשֵּׁר כֹּחַ פַּאר אַלֶע דִּבְרֵי חִיזּוּק וְהַדְרָכָה, דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער זָאל אַייךְ ווַייטֶער גֶעבְּן כֹּחַ אוּן מוּט אָנְצוּגֵיין מִיט דִי עֲבוֹדַת הַקּוֹדֶשׁ צוּ הֶעלְפְן אוּן מְחַזֵּק זַיין אִידִישֶׁע קִינְדֶער.

אַצִינְד צוּ מַיין שְׁאֵלָה, אִיךְ הָאבּ אַ טָאכְטֶער, אַ גְרֶעסֶערֶע מֵיידֶל, אַ וואוּיל קִינְד, זִי צִיט אָבֶּער זֵייעֶר שְׁטַארְק צוּ דִי אַלֶע הַיינְטִיגֶע מָאדֶעס אוּן סְטֵיילְס, פַּארְשְׁטֵייט זִיךְ בַּדֶּרֶךְ כָּבוֹד נִישְׁט חַס וְשָׁלוֹם אוֹיפְפַאלְנְד, זִי פַארְשְׁטֵייט אָבֶּער נִישְׁט דִי שֵׁיינְקֵייט פוּן צְנִיעוּת וְכַדוֹמֶה אוּן דָאס קָאסְט אוּנְז אַסַאךְ כֹּחַ אוּן מִי. מַיין וַוייבּ תִּחְיֶ' אִיז דַוְקָא מֶער צוּ דִי פְרוּמֶערֶע זַייט.

וִויל אִיךְ פְרֶעגְן דֶעם רֹאשׁ יְשִׁיבָה שְׁלִיטָ"א וָואס מֶען קֶען טוּן אִיר צוּ אִיבֶּערְצֵייגְן דִי חֲשִׁיבוּת אוּן וִויכְטִיגְקֵייט פוּן צְנִיעוּת אוּן בַּאשֵׁיידְנְקֵייט, אוּן בִּכְלַל נִישְׁט צוּ זַיין בִּיזִי נָאר מִיט קְלֵיידוּנְג אוּן פָאן, נָאר מֶער תּוֹכְן'דִיג, ווִי אַ אִידִישֶׁע טָאכְטֶער דַארְף זִיךְ פִירְן, אוֹיךְ וֶועלְכֶער לִימוּדִים אוּן סְפָרִים זִי זָאל לֶערְנֶען,

אַ גְרוֹיסְן יְיַשֵּׁר כֹּחַ אוּן הַצְלָחָה מְרוּבָּה.

תְּשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת ה' יִתְבָּרַךְ - יוֹם ה' פַּרְשַׁת דְּבָרִים, ב' מְנַחֵם-אָב, שְׁנַת תש"פ לִפְרָט קָטָן

לְכָבוֹד ... נֵרוֹ יָאִיר.

אִיךְ הָאבּ עֶרְהַאלְטְן דַיין בְּרִיוו.

עֶס אִיז נִישְׁט קַיין פְּרָאבְּלֶעם צוּ גֵיין אָנְגֶעטוּן שֵׁיין; אַז דַיין טָאכְטֶער אִיז עֶרְלִיךְ אוּן וואוּיל, זִי גֵייט אָנְגֶעטוּן אִידִישׁ - דַארְפְסְטוּ טַאנְצְן פַאר שִׂמְחָה אוּן אִיר נָאר הֵייבְּן אוּן לוֹיבְּן.

מִיט כָּבוֹד וֶועסְטוּ אִיר גֶעוואוּנֶען; גֶעבּ אִיר כָּבוֹד, גֶעבּ אִיר גוּטֶע וֶוערְטֶער, זָאג אִיר שְׁטֶענְדִיג ווִי גוּט זִי זֶעט אוֹיס, וִוי שֵׁיין זִי אִיז אוּן וִוי גוּט זִי פַארְשְׁטֵייט צוּ קְלֵיידֶער - אַזוֹי וֶועסְטוּ אִיר גֶעוואוּנֶען אוּן זִי וֶועט בְּלַייבְּן וואוּיל אוּן גוּט. דֶער רֶבִּי זָאגְט (לִיקּוּטֵי מוֹהֲרַ"ן, חֵלֶק א', סִימָן רב): "כָּל מִי שֶׁשִּׂכְלוֹ קָטָן בְּיוֹתֵר, צָרִיךְ לַחֲלֹק לוֹ כָּבוֹד בְּיוֹתֵר", וֶוער עֶס הָאט וֵוייניג שֵׂכֶל, דַארְף מֶען אִים אָפְּגֶעבְּן מֶער כָּבוֹד, "כִּי כָּל מַה שֶּׁשִּׂכְלוֹ יוֹתֵר קָטָן, הוּא יוֹתֵר חָפֵץ בְּכָבוֹד", וַוייל וִוי וֵוייניגֶער שֵׂכֶל מֶען הָאט אַלְץ מֶער כָּבוֹד דַארְף מֶען, "וּכְמוֹ שֶׁאָנוּ רוֹאִים בְּחוּשׁ שֶׁהַנָּשִׁים מַקְפִּידִין מְאֹד

עַל כְּבוֹדָם, וְרוֹצִים מְאֹד אֶת הַכָּבוֹד", אַזוֹי ווִי מִיר זֶעעֶן בַּיי פְּרוֹיעֶן אַז זֵיי זֶענֶען זֵייעֶר מַקְפִּיד אוֹיף זֵייעֶר כָּבוֹד, "וְזֶה מֵחֲמַת שֶׁהַנָּשִׁים דַּעְתָּן קַלָּה וּקְטַנָּה מְאֹד", דָאס אִיז ווַייל זֵיי הָאבְּן נִישְׁט אַזַא שְׁטַארְקֶע פַארְשְׁטַאנְד; אַז דוּ וֶועסְט אִיר אוֹיסְרִימֶען אוּן לוֹיבְּן, דוּ וֶועסְט קוּקְן גוּט אוֹיף אִיר אוּן אִיר גֶעבְּן גוּטֶע וֶוערְטֶער - וֶועסְטוּ הָאבְּן נַחַת פוּן אִיר.

וֶוען דִי קִינְדֶער זֶענֶען נָאךְ יוּנְג דֶעמָאלְט אִיז דִי צַייט וָואס מֶען קֶען זֵיי גְרִינְג אוֹיסְבֵּייגְן, שְׁפֶּעטֶער וֶוען זֵיי זֶענֶען שׁוֹין עֶלְטֶער דֶעמָאלְט דַארְף מֶען שׁוֹין אַכְטוּנְג גֶעבְּן ווִי אַזוֹי מֶען רֶעדְט אוּן ווִי אַזוֹי מֶען פַארְלַאנְגְט, דֶעמָאלְט דַארְף מֶען גֵיין מִיט חָכְמָה - מִיט אַסַאךְ גוּטֶע וֶוערְטֶער.

מֶען דַארְף אַסַאךְ בֶּעטְן דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן אַז מֶען זָאל זוֹכֶה זַיין צוּ עֶרְלִיכֶע קִינְדֶער; עֶס אִיז גֶעוֶוען אַ בְּרֶסְלֶב׳עֶר חָסִיד וָואס הָאט זֵייעֶר מַצְלִיחַ גֶעוֶוען מִיט אַלֶע זַיינֶע קִינְדֶער, וֶוען מֶען הָאט אִים גֶעפְרֶעגְט: "ווִי אַזוֹי הָאסְטוּ זוֹכֶה גֶעוֶוען אַז אַלֶע דַיינֶע קִינְדֶער זֶענֶען עֶרְלִיכֶע אִידְן?" הָאט עֶר גֶעעֶנְטְפֶערְט: "וָואס מֵיינְט אִיר, אִיךְ הָאבּ זֵיי אַרָאפְּגֶעריסְן פוּן בּוֹים?! אִיךְ הָאבּ אַסַאךְ טְרֶערְן פַארְגָאסְן צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן אִיךְ זָאל זוֹכֶה זַיין צוּ זֶען נַחַת פוּן זֵיי; אִיךְ פְּלֶעג וֵויינֶען יֶעדְן טָאג צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן עֶר זָאל מִיר גֶעבְּן עֶרְלִיכֶע קִינְדֶער, דֶערְפַאר הָאבּ אִיךְ זוֹכֶה גֶעוֶוען צוּ עֶרְלִיכֶע קִינְדֶער".

דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער זָאל הֶעלְפְן זָאלְסְט הָאבְּן הַצְלָחָה אִין אַלֶע עִנְיָנִים.

...

זָאלְן מֵיידְלֶעךְ אָנְטוּן טֵייעֶרֶע קְלֵיידֶער בַּיי אַ חֲתוּנָה?

שְׁאֵלָה:

לִכְבוֹד דֶער רֹאשׁ יְשִׁיבָה שְׁלִיטָ"א,

אִיךְ בִּין אַ מֵיידְל אוּן אִיךְ שֶׁעפּ בָּרוּךְ הַשֵּׁם אַסַאךְ חִיזּוּק פוּן דִי דְרָשׁוֹת. יְיַשֶׁר כֹּחַ.

אִיךְ הָאבּ גֶעוָואלְט פְרֶעגְן וָואס דֶער רֹאשׁ יְשִׁיבָה שְׁלִיטָ"א הַאלְט אִיבֶּער חֲתוּנָה קְלֵיידֶער.

יְיַשֶׁר כֹּחַ

תְּשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת ה' יִתְבָּרַךְ - יוֹם ב' פַּרְשַׁת וָאֶתְחַנַּן, ו' מְנַחֵם-אָב, שְׁנַת תש"פ לִפְרָט קָטָן

... תִּחְיֶ'.

אִיךְ הָאבּ עֶרְהַאלְטְן אַייעֶר בְּרִיוו.

וָואס אִיךְ הַאלְט אִיז נִישְׁט אִינְטֶערֶעסַאנְט, וָואס צַדִּיקִים הַאלְטְן דָאס אִיז וִויכְטִיג צוּ וִויסְן; וַוייל דִי צַדִּיקִים - זֵיי וֵוייסְן וָואס אִיז גוּט פַאר אוּנְז, זֵיי וַוייזְן אוּנְז דֶעם וֶועג וִוי אַזוֹי מִיר זָאלְן זִיךְ פִירְן אוּן טוּן דֶעם וִוילְן פוּנֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן, זֵיי וֵוייסְן וָואס אִיז גוּט.

מוֹהֲרָא"ש שְׁרַייבְּט זֵייעֶר אַסַאךְ אַז מֶען זָאל נִישְׁט מַאכְן קַיין טֵייעֶרֶע שִׂמְחוֹת; נִישְׁט אוֹיסְגֶעבְּן גֶעלְט פַאר דִי נִישְׁטִיגֶע פָּאר שָׁעָה. אַ שָׁאד דִי גֶעלְט וָואס מֶען וַוארְפְט אוֹיס פַאר דִי פָּאר שָׁעָה, אָנְגֶעהוֹיבְּן מִיט דִי בְּלוּמֶען; מֶען קוֹיפְט טֵייעֶרֶע בְּלוּמֶען פַאר אַפָּאר שָׁעָה, גְלַייךְ נָאךְ דִי חֲתוּנָה וַוארְפְט מֶען דָאס אַרוֹיס אִין מִיסְט. נָאכְדֶעם דִי קְלֵיידֶער פוּן דִי מְחוּתֶּנֶת'טֶעס אוּן פוּן דִי מִשְׁפָּחָה; שְׁוֶוערֶע טוֹיזְנְטֶער דָאלֶער וֶוערְט פַארְשְׁוֶועמְט פַאר דִי פָּאר שָׁעָה, עֶס אִיז אַ גְרוֹיסֶע עֲבֵירָה אוֹיסְצוּגֶעבְּן גֶעלְט פַאר דִי זַאכְן. מוֹהֲרָא"ש שְׁרַייבְּט אַז מֶען טָאר נִישְׁט אוֹיסְגֶעבְּן גֶעלְט פַאר דִי זַאכְן, עֶנְדֶערְשׁ זָאל מֶען נֶעמֶען דִי גֶעלְט אוּן דָאס גֶעבְּן פַאר דִי פָּארְפָּאלְק זֵיי זָאלְן קֶענֶען לֶעבְּן, זֵיי זָאלְן קֶענֶען קוֹיפְן אַ דִירָה.

אָפְּגֶערֶעדְט וֶוען מֶען הָאט נִישְׁט דָאס גֶעלְט, מֶען בָּארְגְט גֶעלְט פַאר דִי שְׁטוּתִים - אִיז דָאס גָאר אַ גְרוֹיסֶע זוּנְד; מֶען בָּארְגְט שְׁוֶוערֶע טוֹיזְנְטֶער דָאלֶער אוּן מֶען קֶען דָאס נִישְׁט בַּאצָאלְן, מֶען שְׁלֶעפְּט שְׁוֶוערֶע זֶעק פוּן חוֹבוֹת, דִי גַאנְצֶע לֶעבְּן דְרֵיידְט זִיךְ אַרוּם דִי חוֹבוֹת, קוֹים וָואס מֶען הֵייבְּט אָן בַּאצָאלְן חוֹבוֹת פוּן אֵיין קִינְד דַארְף מֶען שׁוֹין בָּארְגְן פְרִישֶׁע חוֹבוֹת פַאר דֶעם צְוֵוייטְן קִינְד אוּן אַזוֹי דְרֵיידְט זִיךְ דָאס אַ גַאנְצְן לֶעבְּן.

אֲפִילוּ מֶען זָאל יָא הָאבְּן דָאס גֶעלְט טָאר מֶען נִישְׁט אוֹיסְגֶעבְּן גֶעלְט פַאר שְׁטוּתִים פַאר דִי פָּאר שָׁעָה - אַלֶעס פַאר אַבִּיסְל כָּבוֹד הַמְּדֻמֶּה; דֶער פְּרָאבְּלֶעם אִיז נִישְׁט מִיט דִי עֲשִׁירִים, זֵיי אַלֵיינְס זֶענֶען דָאךְ נִישְׁט נָארְמַאל. דֶער רֶבִּי זָאגְט (לִיקּוּטֵי מוֹהֲרַ"ן, חֵלֶק ב', סִימָן סד): "כָּל הַנְּגִידִים הַגְּדוֹלִים, כִּמְעַט כֻּלָּם, הֵם מְשֻׁגָּעִים מַמָּשׁ", דִי גְרוֹיסֶע עֲשִׁירִים זֶענֶען אַלֶע אִינְגַאנְצְן מְשׁוּגָע; מִיט זֵיי אַלֵיינְס קֶען מֶען גָארְנִישְׁט טוּן, גֵיי לֶערְן אוֹיס אַ מְשׁוּגֶענֶעם וִוי אַזוֹי זִיךְ צוּ פִירְן, דֶער פְּרָאבְּלֶעם אִיז מִיט דִי

אַלֶע וָואס חַנְפְ׳נֶען דִי עֲשִׁירִים; מֶען רִימְט זֵיי אוֹיס וֶוען זֵיי מַאכְן זִיךְ נַארִישׁ בַּיי זֵייעֶרֶע שִׂמְחוֹת, מֶען קְלַאפְּט זֵיי אִין רוּקְן, מֶען הֵייבְּט זֵיי אוּן מֶען רִימְט זֵיי, דֶערְנָאךְ וֶוערְט דָאס אַ וֶועג פַאר אַלֶע, אַלֶע ווִילְן דָאס נָאכְמַאכְן.

גֶעלוֹיבְּט דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן אַז אוּנְזֶערֶע תַּלְמִידוֹת, דִי תַּלְמִידוֹת בֵּית פֵיגָא - סַיי דִי כַּלּוֹת אוּן סַיי דִי גֶעשְׁוְוִיסְטֶער גֵייעֶן אָנְגֶעטוּן בַּיי דִי שִׂמְחוֹת זֵייעֶר פָּשׁוּט. מֶען קוֹיפְט נִישְׁט קַיין טֵייעֶרֶע קְלֵיידֶער, מֶען קוֹיפְט נִישְׁט קַיין בְּלוּמֶען, מֶען מַאכְט זִיךְ נִישְׁט נַארִישׁ; אוּן אֲפִילוּ צִירוּנְג וָואס דָאס אִיז נִישְׁט בְּלוֹיז פַאר דִי פָּאר שָׁעָה, מֶען גֵייט דָאךְ מִיט דֶעם פַאר אַ שְׁטִיק צַייט - קוֹיפְט מֶען אוֹיךְ פָּשׁוּטְ׳עֶ, מֶען קוֹיפְט נִישְׁט דִי גָאר טֵייעֶרֶע.

עֶס אִיז אַ שְׁטָאלְץ בַּיי תַּלְמִידוֹת בֵּית פֵיגָא זִיךְ צוּ פִירְן פָּשׁוּט, עֶס אִיז אַ שְׁטָאלְץ בַּיי זֵיי צוּ קֶענֶען הֶעלְפְן זֵייעֶרֶע עֶלְטֶערְן גֵיין צוּ דִי שִׂמְחָה אָן קַיין חוֹבוֹת. דִי תַּלְמִידוֹת - מֵיידְלֶעךְ אוּן כַּלּוֹת הָאבְּן צְוִוישְׁן זִיךְ אַ רֵייץ וֶוער עֶס קֶען גֵיין מֶער פָּשׁוּט, מֶער בִּילִיג; זֵיי וֵוייסְן וָואס דֶער לֶעבְּן אִיז, זֵיי וֵוייסְן אַז מֶען וֶוערְט נִישְׁט מֶער וֶוען מֶען גֵייט אָנְגֶעטוּן טֵייעֶר; נִישְׁט דָאס אִיז דֶער לֶעבְּן, נִישְׁט דִי טֵייעֶרֶע בְּלוּמֶען דָאס אִיז דִי חֲתוּנָה, נִישְׁט דִי צִירוּנְגֶען אִיז דִי זַאךְ וָואס מַאכְט פְרֵיילִיךְ בַּיי אַ שִׂמְחָה, דָאס שֵׁיינְקֵייט פוּן לֶעבְּן אִיז וֶוען מֶען וֵוייסְט אַז אַלֶעס אִיז דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער, עֶר פִירְט דִי וֶועלְט אוּן אַלֶעס אַלֶעס אִיז מִיט אַ פּוּנְקְטְלִיכְקֵייט אוּן אַלֶעס אִיז צוּם גוּטְן. דֶער עִיקָר חֲתוּנָה הֵייבְּט זִיךְ אָן וֶוען חָתָן כַּלָּה גֵייעֶן אַהֵיים, דֶער עִיקָר חֲתוּנָה אִיז וֶוען מֶען גֵייט אַרוֹיס פוּן וֶועג אֵיינֶער פַארְ׳ן צְוֵוייטְן, דָאס שֵׁיינְקֵייט אוּן רֵייכְקֵייט פוּן דִי חֲתוּנָה אִיז דִי יָארְן וָואס דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער גֶעבְּט; מֶען לֶעבְּט מִיט לִיבְּשַׁאפְט מַאן אוּן ווַייבּ, מֶען רֶעדְט שֵׁיין, מֶען אִיז מְוַותֵּר אֵיינֶער פַארְ׳ן צְוֵוייטְן אוּן מֶען אִיז זוֹכֶה אוֹיפְצוּשְׁטֶעלְן עֶרְלִיכֶע דוֹרוֹת.

אַ רַחְמָנוּת אוֹיף כַּלּוֹת וָואס וֵוייסְן נִישְׁט וָואס דֶער לֶעבְּן אִיז, זֵיי וֵוייסְן נָאר אֵיין זַאךְ, ווִי מֶער גֶעלְט אַרוֹיסְנֶעמֶען פוּן דִי עֶלְטֶערְן. אַ רַחְמָנוּת אוֹיף זֵיי אַז מֶען לֶערְנְט נִישְׁט מִיט זֵיי דִי אַלֶע יָארְן אִין סְקוּל וָואס דֶער לֶעבְּן אִיז; מֶען לֶערְנְט מִיט מֵיידְלֶעךְ אִין סְקוּלְ׳ס אַלֶעס וָואס מֶען קֶען נָאר לֶערְנֶען, חוּץ אֵיין זַאךְ - וָואס דֶער לֶעבְּן אִיז. מֶען פַארְדְרֵיידְט זֵיי מִיט נַארִישְׁקֵייטְן, מֶען לֶערְנְט מִיט זֵיי טִיפֶע לִימוּדִים, זַאכְן וָואס זֵיי וֶועלְן קֵיינְמָאל נִישְׁט דַארְפְן אִין זֵייעֶר לֶעבְּן.

מוֹהֲרָא״שׁ הָאט אַיינְגֶעפִירְט בְּחַיִּים חַיּוּתוֹ אִין זַיין שְׁטֶעטְל אִין יַבְנְאֵל, דִי בְּרֶסְלֶבְ׳עֶ שְׁטָאט אִין אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל - אַז מֶען זָאל חֲתוּנָה הָאבְּן אוּמְזִיסְט, מוֹהֲרָא״שׁ

הָאט גֶעבּוֹיט אַ זַאל אוּנְטֶערְן בֵּית הַמֶּדְרָשׁ, עֶס זָאל נִישְׁט קָאסְטְן קַיין אֵיין שֶׁקֶל פַּאר אַלֶע אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵינוּ צוּ חֲתוּנָה מַאכְן דִי קִינְדֶער אוּן גֶעלוֹיבְּט דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן אַז מִיר גֵייעֶן אִין דֶעם הֵיילִיגְן וֶועג. אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵינוּ מַאכְן חֲתוּנָה דִי קִינְדֶער אִין בֵּית הַמֶּדְרָשׁ אַזוֹי וִוי מֶען הָאט זִיךְ גֶעפִירְט אַלֶע יָארְן בְּמֶשֶׁךְ אַלֶע דוֹרוֹת; דִי חוּפָּה מַאכְט מֶען אִין גַאס אִינְדְרוֹיסְן פוּנֶעם בֵּית הַמֶּדְרָשׁ, דִי סְעוּדָה וֶוערְט צוּגֶעשְׁטֶעלְט דוּרְךְ מִשְׁפָּחוֹת פוּן דִי קְהִילָּה, אֵיינֶער מַאכְט אַ קוּגֶל, אֵיינֶער מַאכְט פֶּערְפְל, אֵיינֶער מַאכְט אַבִּיסְל טְשָׁאלְנְט אוּן דִי סְעוּדָה אִיז אַ סְעוּדָה, חָתָן כַּלָּה זֶענֶען פְרֵיילִיךְ בִּיז גָאר אוּן דִי עֶלְטֶערְן זֶענֶען נָאךְ דָאס מֶערְסְטֶע פְרֵיילִיךְ, וַוייל זֵיי קוּמֶען אוּן גֵייעֶן וִוי עֶכְטֶע מְחוּתָּנִים, עֶס קָאסְט זֵיי נִישְׁט קַיין אֵיין פְּרוּטָה.

דִי עֶסְצֵייג אוּן טִישְׁטוּכֶער שְׁטֶעלְט דֶער בֵּית הַמֶּדְרָשׁ צוּ, דָאס אִיז דִי זֶעלְבֶּע עֶסְצֵייג מִיט וָואס דִי חָתָן כַּלָּה הָאבְּן גֶעגֶעסְן אַלֶע יָארְן אִין יְשִׁיבָה אוּן אִין סְקוּל אוּן דִי זֶעלְבֶּע טִישְׁטוּכֶער אוֹיף וָואס דִי חָתָן כַּלָּה הָאבְּן אַלֶע יָארְן גֶעגֶעסְן - פוּן חֵדֶר בִּיז צוּ דִי חֲתוּנָה.

דָאס אִיז וָואס דִי צַדִיקִים הָאבְּן גֶעהַאלְטְן וֶועגְן חֲתוּנָה קְלֵיידֶער.

דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער זָאל הֶעלְפְן מִיר זָאלְן גֵיין אִין זֵייעֶרֶע וֶועגְן; מִיר זָאלְן נִישְׁט מַאכְן קַיין אֵייגֶענֶע מִנְהָגִים.

...

וֶועל אִיךְ שׁוֹין קֵיינְמָאל נִישְׁט הָאבְּן קַיין זֶעלְבְּסְט זִיכֶערְקֵייט?

שְׁאֵלָה:

לִכְבוֹד דֶער רֹאשׁ יְשִׁיבָה שְׁלִיטָ"א,

אִיךְ הָאבּ גֶעהֶערְט אַ שְׁמוּעֶס פוּנֶעם רֹאשׁ יְשִׁיבָה שְׁלִיטָ"א אַז יֶעדֶער מֶענְטְשׁ אִיז זִיךְ מְיַיאֵשׁ אִין גֶעווִיסֶע עִנְיָנִים, לְגַבֵּי דִי זַאכְן הָאט עֶר שׁוֹין אוֹיפְגֶעגֶעבְּן, עֶר גְלֵייבְּט אַז עֶר וֶועט שׁוֹין נִישְׁט מַצְלִיחַ זַיין אִין דֶעם, אָבֶּער דֶער רֶבִּי לֶערְנְט אוּנְז אַז עֶס אִיז נִישְׁט דָא אַזַא זַאךְ וִוי יֵאוּשׁ.

אִיךְ הָאבּ אַרַיינְגֶעטְרַאכְט אִין דֶעם אוּן גֶעזֶען אַז דָאס אִיז לֵיידֶער גָאר אֱמֶת בַּיי מִיר אִין לֶעבְּן. אִיךְ בִּין אוֹיפְגֶעוַואקְסְן אִין אַ שְׁטוּב וואו אִיךְ הָאבּ קֵיינְמָאל נִישְׁט צוּגֶעזֶען קַיין רוּאִיגְקֵייט אָדֶער אַ שְׁמֵייכְל צְווִישְׁן דִי עֶלְטֶערְן, אִיךְ גֶעדֶענְק נִישְׁט אֲפִילוּ אֵיין מָאל אִין מַיינֶע יוּנְגֶע יָארְן אַז דִי מִשְׁפָּחָה זָאל זִיצְן אוּן פַארְבְּרֶענְגֶען מִיט אַ שְׁמֵייכְל, אֲפִילוּ נִישְׁט אֵיין נַאכְטְמָאל.

איך בין אויפגעוואקסן צוזעענדיג נאר דאגות, אנגעצויגנקייט און מחלוקת אין שטוב. ביידע פון מיינע עלטערן זענען גאר נעגאטיוו און אלעס זעט אויס שווארץ. ועל כולם דאס צוזעענדיג די קאלטקייט צווישן מיינע עלטערן, און ווי זיי קריגן זיך כסדר, האט מיך איבערגעלאזט אלע יארן מיט א געפיל פון אומזיכערקייט אויף די וועלט, איך בין אלע מאל פול מיט ספיקות. איך בין שוין נישט קיין יונגער אינגערמאן און איך קען נישט זיין פרייליך, איך קען נישט שמייכלען, איך פיל אלעמאל אומרואיג און אומזיכער מיט זיך און מיט די וועלט. און נאך מער אז ווען איך זע אנדערע מענטשן שמייכלען אדער זענען פרייליך הייב איך פשוט אן צו פילן נערוועז און אומרואיג, ווייל עס איז שרעקעדיג פאר מיר צו זיין בשמחה, איך פיל זיך גאר אין דער פרעמד ווען עס איז דא א מצב פון פרייליכקייט ארום מיך.

איך האב טאקע איינגעזען אז איך בין אינגאנצן מיואש פון פילן פרייליך און פילן צופרידן און זיין בשמחה, פילן זיכער און רואיג אין לעבן.

דער רבי האט דאך אבער געזאגט אז קיין יאוש איז גארנישט פארהאן, איז מיין שאלה ווי אזוי איז טאקע דא א מעגליכקייט איך זאל נאך יא קענען אמאל זיין פרייליך און זיכער מיט זיך?

נאך א זאך, איך שפיר ביי מיר אז איך וויל זייער שטארק באקומען אויפמערקזאמקייט פון מענטשן, א גוט ווארט פון א צווייטן, ממש ווי א קליין קינד. איך שעם זיך צו זאגן, אבער ווי עס זעט אויס, אזוי ווי איך האב עס נישט באקומען קיינמאל אלס קינד, דערפאר זוך איך עס יעצט אין די עלטערע יארן. איז דא אן עצה פאר דעם?

יישר כח

תְּשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת ה׳ יִתְבָּרַךְ - יוֹם ב׳ פַּרְשַׁת וָאֶתְחַנַּן, ו׳ מְנַחֵם-אָב, שְׁנַת תש״פ לִפְרָט קָטָן

לִכְבוֹד ... נֵרוֹ יָאִיר.

אִיךְ הָאבּ עֶרְהַאלְטְן דַיין בְּרִיווּ.

אַז דוּ וֶועסְט נֶעמֶען דִי עֵצָה פוּן רֶבִּי׳ן; דוּ וֶועסְט זִיךְ אַבִּיסְל מִתְבּוֹדֵד זַיין, דוּ וֶועסְט זִיךְ אוֹיסְרֶעדְן דַיין הַארְץ צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן - וֶועסְטוּ אָנְהֵייבְּן שְׁפִּירְן לִיבְּשַׁאפְט אוּן וַוארֶעמְקֵייט, אַזוֹינְס וָואס דוּ הָאסְט קֵיינְמָאל אִין דַיין לֶעבְּן נִישְׁט גֶעשְׁפִּירְט.

דָאס וָואס מֶען אִיז זוֹכֶה דוּרְךְ הִתְבּוֹדְדוּת אִיז נִישְׁט עֶפֶּעס וָואס מֶען קֶען מַסְבִּיר זַיין, מֶען הֵייבְּט אָן שְׁפִּירְן אַזַא זִיסְקֵייט אִין לֶעבְּן וָואס מֶען הָאט נִישְׁט

גֶעשְׁפִּירְט און מֶען וֶועט קֵיינְמָאל נִישְׁט שְׁפִּירְן; רֶעדְן צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן בְּרֶענְגְט דֶעם מֶענְטְשׁ צוּ שְׁפִּירְן מוֹרָא׳דִיג נָאנְט צוּם הֵיילִיגְן בַּאשֶׁעפֶער, דָאס פַארְהֵיילְט אַלֶע וואוּנְדְן און הֵיילְט אַלֶע שְׁנִיטְן. אֲפִילוּ אַ מֶענְטְשׁ זָאל דוּרְךְ גֵיין גָאר בִּיטֶערֶע שְׁוֶועריקֵייטְן, אוֹיבּ נֶעמְט עֶר דִי עֵצָה פוּן הִתְבּוֹדְדוּת, עֶר הֵייבְּט אָן רֶעדְן צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן - וֶוערְט אִים פְּלוּצְלִינְג אַזוֹי לִיכְטִיג און אַלֶע וואוּנְדְן הֵיילְן זִיךְ אוֹיס.

דֶערִיבֶּער אַז דוּ הָאסְט גֶעהַאט אַזַא שְׁוֶוערֶע יוּגְנְט, דוּ הָאסְט צוּגֶעזֶען וִוי דַיינֶע עֶלְטֶערְן קְרִיגְן זִיךְ און דָאס הָאט דִיר אִיבֶּערְגֶעלָאזְט אִין אַ וֶועלְט פוּן סְפֵיקוֹת, אִין אַ וֶועלְט פוּן אוּמְזִיכֶערְקֵייט - זָאלְסְטוּ נֶעמֶען דִי עֵצָה פוּן רֶבִּי׳ן, זָאלְסְט זִיךְ קוֹבֵעַ זַיין יֶעדְן טָאג אַ צַייט זִיךְ אוֹיסְצוּרֶעדְן דָאס הַארְץ צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן, דוּרְכְדֶעם וֶועסְטוּ וֶוערְן זִיכֶער בַּיי זִיךְ, דוּ וֶועסְט וֶוערְן אוֹיפְגֶעבּוֹיט.

בְּנוֹגֵעַ דָאס וָואס דוּ ווִילְסְט אַבִּיסְל וַוארֶעמְקֵייט, אַבִּיסְל לִיבְּשַׁאפְט און דוּ שֶׁעמְסְט זִיךְ, דוּ מֵיינְסְט אַז דָאס אִיז אַ קִינְדֶערִישֶׁע זַאךְ; בֶּעט עֶס פוּנֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן, בֶּעט דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן עֶר זָאל דִיר גֶעבְּן אַבִּיסְל לִיבְּשַׁאפְט, עֶר זָאל דִיר גֶעבְּן וַוארֶעמְקֵייט, עֶר זָאל דִיר גְלֶעטְן. וֶוען מֶען אִיז זוֹכֶה צוּ שְׁפִּירְן אַבִּיסְל נָאנְטְקֵייט צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן - דָאס אִיז דִי בֶּעסְטֶע לִיבְּשַׁאפְט.

מוֹהֲרָא״שׁ דֶערְצֵיילְט אַז מֶען פְלֶעגְט הֶערְן בְּרֶסְלֶב׳ער חֲסִידִים זָאגְן תְּהִלִּים מִיט אַ גֶעשְׁמַאק, זֵיי פְלֶעגְן רֶעדְן צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן אוֹיסְגֶעמִישְׁט מִיט דִי פְּסוּקֵי תְּהִלִּים; אֵיינְמָאל הָאט מֶען גֶעהֶערְט רֶבִּי נָתָן׳ס אַן אֵיינִיקְל רֶבִּי מִיכְל׳עֶ, וִוי עֶר זָאגְט תְּהִלִּים (קַאפִּיטְל לה, א): ״לְדָוִד רִיבָה ה׳ אֶת יְרִיבַי״, הָאט מֶען גֶעהֶערְט וִוי עֶר רֶעדְט צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן: **״רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם קְרִיג זִיךְ פַאר מִיר, נֶעם זִיךְ אָן פַאר מִיר, ׳אֱמֹר לְנַפְשִׁי יְשֻׁעָתֵךְ אָנִי׳, זָאג מִיר אֵייבֶּערְשְׁטֶער אַז דוּ הָאסְט מִיר לִיבּ, אִיךְ בִּין אַזוֹי צֶעבְּרָאכְן, אִיךְ דַארְף אַבִּיסְל וַוארֶעמְקֵייט, אַבִּיסֶעלֶע לִיבְּשַׁאפְט פוּן דִיר״.**

דֶער רֶבִּי הָאט גֶעזָאגְט (לִיקּוּטֵי מוֹהֲרַ״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן עח): ״קֵיין יֵאוּשׁ אִיז נִישְׁט פַארְהַאן״; דָאס אִיז נִישְׁט סְתַּם גֶעזָאגְט, ׳עֶס אִיז נִישְׁטָא קֵיין יֵאוּשׁ׳; אוֹיבּ מֶען טוּט דִי עֵצוֹת פוּן רֶבִּי׳ן אִיז מֶען זוֹכֶה אַרוֹיסְצוּגֵיין פוּן אַלֶע טוּנְקֶלְקֵייטְן און פוּן אַלֶע בִּיטֶערְנִישׁ.

וואוֹיל אִיז דֶעם וָואס פָאלְגְט דֶעם רֶבִּי׳ן, וֶועט עֶר שְׁפִּירְן אוֹיף דִי וֶועלְט וָואס צַדִּיקִים שְׁפִּירְן אִין גַן עֵדֶן.

דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער זָאל הֶעלְפְן זָאלְסְט הָאבְּן הַצְלָחָה אִין אַלֶע עִנְיָנִים.

...

פַארְוָואס הָאבּ אִיךְ פְּלוּצְלִינְג פַארְלוֹירְן דֶעם גֶעפִיל צוּם רֶבִּי׳ן?

שְׁאֵלָה:

לְכָבוֹד דֶער רֹאשׁ יְשִׁיבָה שְׁלִיטָ"א,

גֶעלוֹיבְּט הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ אַז אִיךְ בִּין מְקוּרָב גֶעוָוארְן צוּם הֵיילִיגְן רֶבִּי'ן דוּרְךְ דִי הֶערְלִיכֶע שִׁיעוּרִים, מַיין לֶעבְּן הָאט זִיךְ דֶעמָאלְט אָנְגֶעהוֹיבְּן, אִיךְ הָאבּ אָנְגֶעהוֹיבְּן לֶעבְּן מִיטְ'ן אֵייבֶּערְשְׁטְן, אִיךְ הָאבּ אָנְגֶעהוֹיבְּן שְׁפִּירְן אַ גֶעשְׁמַאק אִין לֶעבְּן, אוּן אִיךְ הָאבּ זִיךְ גֶעטוֹישְׁט צוּם גוּטְן אִין יֶעדְן הִינְזִיכְט בָּרוּךְ הַשֵּׁם.

אִין דִי לֶעצְטֶע פָּאר טֶעג הָאט אָבֶּער עֶפֶּעס פַּאסִירְט מִיט מִיר, אִיךְ וֵוייס נִישְׁט וָואס, אָבֶּער אִיךְ הָאבּ מַמָּשׁ פַארְלוֹירְן מַיין טַעַם אִין לֶעבְּן אִיךְ וֵוייס נִישְׁט וָואס וֶועט זַיין מִיט מִיר אוֹיף דִי וֶועלְט. אִיךְ הָאבּ פְּלוּצְלִינְג בַּאקוּמֶען אַ קַאלְטְקֵייט צוּם הֵיילִיגְן רֶבִּי'ן, אוּן אָן קַיין שׁוּם סִיבָּה הֵייבּ אִיךְ אָן טְרַאכְטְן פַארְוָואס דָאס פֶעלְט מִיר אוֹיס, אוּן אֶפְשָׁר וֶועל אִיךְ מְשׁוּגָע וֶוערְן פוּן דֶעם.

עֶס הֶערְט זִיךְ אִינְטֶערֶעסַאנְט, אָבֶּער אִיךְ בִּין זֵייעֶר צֶעמִישְׁט אוּן טְרוֹיעֶרִיג, וּבִפְרַט אַז אִיךְ וֵוייס נִישְׁט פַארְוָואס עֶס קוּמֶען צוּ מִיר דִי אַלֶע מַחֲשָׁבוֹת אוּן מָרָה שְׁחוֹרָה. אוֹיבּ דֶער רֹאשׁ יְשִׁיבָה קֶען מִיר בִּיטֶע מְחַזֵּק זַיין וַוייל עֶס אִיז מִיר זֵייעֶר שְׁוֶוער מִיט דֶעם, אוּן עֶס שְׁטֶערְט מִיר זֵייעֶר אִין מַיין סֵדֶר הַיּוֹם.

יְיִשַׁר כֹּחַ

תְּשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת ה׳ יִתְבָּרַךְ - יוֹם ג׳ פַּרְשַׁת וָאֶתְחַנַּן, ז׳ מְנַחֵם-אָב, שְׁנַת תש״פ לִפְרָט קָטָן

לְכָבוֹד ... נֵרוֹ יָאִיר.

אִיךְ הָאבּ עֶרְהַאלְטְן דַיין בְּרִיוו.

דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי פַארֶענְטְפֶערְט דַיין פְּרַאגֶע, דֶער רֶבִּי זָאגְט (לִיקּוּטֵי מוֹהֲרַ״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן עב): **וֶוען אַ מֶענְטְשׁ וֶוערְט נִתְעוֹרֵר לִתְשׁוּבָה, עֶר ווִיל עֶפֶּעס טוּן צוּ זַיין גוּט, עֶר ווִיל זַיין אַן עֶרְלִיכֶער אִיד אוּן עֶר מַאכְט אָפּ צוּ גֵיין צוּם צַדִּיק, ״וְאַחַר כָּךְ כְּשֶׁנּוֹסֵעַ, מִתְגַּבֵּר עָלָיו הַיֵּצֶר הָרָע וְנוֹפֵל מִתְּשׁוּקָתוֹ שֶׁהָיָה לוֹ תְּחִילָה״, נָאכְדֶעם וֶוען עֶר אִיז שׁוֹין אוֹיפְ'ן וֶועג אִיז זִיךְ דֶער יֵצֶר הָרָע מִתְגַּבֵּר אוֹיף אִים אוּן עֶר הֵייבְּט אָן**

פַארְלִירְן זַיין גֶעפִּיל צוּ גֵיין צוּם צַדִיק, "וְאַחַר כָּךְ כְּשֶׁבָּא לְהַצַּדִּיק, מִתְגַּבֵּר עָלָיו הַיֵּצֶר הָרָע עוֹד יוֹתֵר, וְאוֹבֵד כָּל חִשְׁקוֹ", נָאכְדֶעם וֶוען עֶר קוּמְט אָן צוּם צַדִיק אִיז זִיךְ דֶער יֵצֶר הָרָע מִתְגַּבֵּר אוֹיף אִים אוּן עֶר פַארְלִירְט דֶעם גַאנְצְן גֶעפִּיל, זָאגְט אוֹיף דֶעם דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי: "אַל יִקְשֶׁה בְּעֵינֶיךָ זֹאת, וְאַל יְבַהֲלוּךָ רַעְיוֹנֶיךָ עַל זֶה", זָאלְסְט נִישְׁט וֶוערְן צֶעמִישְׁט פַארְוָואס דָאס פַּאסִירְט אוּן נִישְׁט דֶערְשְׁרָאקְן וֶוערְן, דִי סִיבָּה צוּ דֶעם אִיז, וַוייל וִוי מֶער דֶער מֶענְטְשׁ אִיז זִיךְ מִתְגַּבֵּר אוֹיף זַיין יֵצֶר הָרָע אַלְץ מֶער אִיז זִיךְ דֶער יֵצֶר הָרָע מִתְגַּבֵּר אוֹיף אִים, אַזוֹי וִוי חֲכָמֵינוּ זִכְרוֹנָם לִבְרָכָה זָאגְן (סוּכָּה נב.): "כָּל הַגָּדוֹל מֵחֲבֵרוֹ יִצְרוֹ גָּדוֹל הֵימֶנּוּ". וִוי גְרֶעסֶער דֶער מֶענְטְשׁ אִיז אַלְץ אַ גְרֶעסֶערֶער יֵצֶר הָרָע הָאט עֶר, דֶערִיבֶּער אִין אָנְהֵייבּ וֶוען עֶר אִיז נָאךְ נִישְׁט גֶעוֶוען בַּיים צַדִיק אִיז עֶר נָאךְ נִישְׁט גֶעוֶוען אִין אַ גְרוֹיסֶע מַדְרֵיגָה, הָאט עֶר גֶעהַאט נָאר אַ קְלֵיינֶעם יֵצֶר הָרָע, אָבֶּער נָאכְדֶעם וֶוען עֶר גֵייט צוּם צַדִיק אִיז עֶר שׁוֹין גְרֶעסֶער - קוּמְט אַ פְּרִישֶׁע יֵצֶר הָרָע, בִּיז וֶוען עֶר קוּמְט שׁוֹין צוּם צַדִיק וָואס דֶעמָאלְט אִיז זִיךְ דֶער יֵצֶר הָרָע זֵייעֶר מִתְגַּבֵּר.

דָאס וָואס דוּ שְׁפִּירְסְט לֶעצְטְנְס וִוי דוּ פַארְלִירְסְט דַיין גַאנְצֶע חֵשֶׁק, עֶס קוּמֶען דִיר אַרַיין מַחֲשָׁבוֹת אַז דוּ זָאלְסְט אָפְּלָאזְן דֶעם רֶבִּי'ן - דָאס גֵייט אַרִיבֶּער אוֹיף יֶעדְן אֵיינֶעם; יֶעדֶער וָואס וֶוערְט מְקוּרָב צוּם הֵיילִיגְן רֶבִּי'ן, בַּיים אָנְהֵייבּ אִיז עֶר אִין אַ פְּלַאקֶער אִין אַ בְּרֶען, עֶר שְׁפִּירְט וִוי עֶר אִיז אַרַיין אִין גַּן עֵדֶן לֶעבֶּעדִיגֶערְהֵייט, עֶר הֵייבְּט אָן לֶעבְּן מִיט'ן אֵייבֶּערְשְׁטְן, עֶר הֵייבְּט אָן שְׁפִּירְן אַ טַעַם אִין תּוֹרָה וּמִצְוֹת, אָבֶּער מִיט דִי צַייט נֶעמְט מֶען אִים אַוֶועק דֶעם גֶעפִּיל כְּדַאי עֶר זָאל קֶענֶען אַרוֹיף גֵיין צוּ אַ הֶעכֶערֶע דַרְגָּא; אוֹיבּ עֶר שְׁטַארְקְט זִיךְ, עֶר הַאלְט זִיךְ שְׁטַארְק אִין רֶבִּי'ן אֲפִילוּ אָן אַ גֶעפִּיל, אֲפִילוּ מִיט אַלֶע קַשְׁיוֹת אוּן בִּלְבּוּלִים - דַאן אִיז עֶר זוֹכֶה צוּ קוּמֶען צוּ אַ הֶעכֶערֶע דַרְגָּא.

דִי וִויכְטִיגְסְטֶע זַאךְ אִיז צוּ בֶּעטְן דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן יֶעדְן טָאג: "רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, הֶעלְף מִיר אִיךְ זָאל זַיין צוּגֶעבִּינְדְן צוּם רֶבִּי'ן אוֹיף דִי וֶועלְט אוּן אוֹיף יֶענֶע וֶועלְט, אִיךְ זָאל קֵיינְמָאל נִישְׁט אָפְּלָאזְן דֶעם רֶבִּי'ן, אִיךְ זָאל גֶעדֶענְקֶען וִוי אַזוֹי אִיךְ הָאבּ אוֹיסְגֶעזֶען אָן דֶעם רֶבִּי'ן"; נָאר מִיט תְּפִלָּה אִיז מֶען פַארְזִיכֶערְט, נָאר מִיט הִתְבּוֹדְדוּת קֶען מֶען זִיךְ הַאלְטְן אִין רֶבִּי'ן.

דֶערִיבֶּער בֶּעט אִיךְ דִיר זֵייעֶר, שְׁטַארְק זִיךְ; לָאז נִישְׁט אָפּ דֶעם הֵיילִיגְן רֶבִּי'ן, בִּינְד זִיךְ צוּ צוּם רֶבִּי'ן, קוּק נִישְׁט אוֹיף דִי קַשְׁיוֹת, קוּק נִישְׁט אוֹיף דֶעם וָואס דוּ פַאלְסְט אַרָאפּ, דָאס אִיז נָאר אַז דוּ זָאלְסְט גֵיין הֶעכֶער אוּן הֶעכֶער. דֶער הֵיילִיגֶער

רֶבִּי זָאגְט (לִיקּוּטֵי מוֹהֲרַ"ן, חֵלֶק א', סִימָן כה): "וּבָזֶה טוֹעִין הַחֲסִידִים הַרְבֵּה, שֶׁפִּתְאֹם נִדְמֶה לָהֶם שֶׁנָּפְלוּ מֵעֲבוֹדַת ה'", אִין דֶעם זֶענֶען זִיךְ עֶרְלִיכֶע אִידְן טוֹעֶה וָוען זֵיי שְׁפִּירְן פְּלוּצְלִינְג אַ יְרִידָה, זֵיי שְׁפִּירְן ווי זֵיי הָאבְּן פַארְלוֹירְן זֵייעֶר בְּרֶען אוּן חֵשֶׁק וָואס זֵיי הָאבְּן גֶעהַאט אוּן עֶס דַאכְט זִיךְ זֵיי אַז זֵיי זֶענֶען אַרָאפְּגֶעפַאלְן, "וּבֶאֱמֶת אֵין זֶה נְפִילָה כְּלָל, רַק מֵחֲמַת שֶׁצְּרִיכִין לַעֲלוֹת מִמַּדְרֵגָה לְמַדְרֵגָה, וְאָז מִתְעוֹרְרִין וּמִתְגַּבְּרִין מֵחָדָשׁ הַקְּלִיפּוֹת, שֶׁהֵם הַתַּאֲווֹת וְהַבִּלְבּוּלִים וְהַדִּמְיוֹנוֹת וְהַמַּחֲשָׁבוֹת וְהַמְּנִיעוֹת כַּנַּ"ל, עַל כֵּן צְרִיכִין לְהִתְגַּבֵּר בְּכָל פַּעַם מֵחָדָשׁ", אָבֶּער בֶּאֱמֶת אִיז דָאס נִישְׁט קַיין נְפִילָה, דָאס אִיז נָאר אַ דִמְיוֹן וָואס דֶער יֵצֶר הָרָע בְּרֶענְגְט אַרַיין אִינֶעם מֶענְטְשׁ וָוען עֶר אִיז מַצְלִיחַ אוּן עֶר קֶען שׁוֹין גֵיין וַוייטֶער אִין דִי קְדוּשָּׁה, דֶעמָאלְט מַאכְט עֶר אַז דֶער מֶענְטְשׁ זָאל הָאבְּן חֲלִישׁוּת הַדַּעַת, סְפֵיקוֹת אוּן מְנִיעוֹת וְכוּ'; מֶען טָאר נִישְׁט קוּקְן אוֹיף דֶעם נָאר וַוייטֶער דִינֶען דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן.

דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער זָאל הֶעלְפְן זָאלְסְט זִיךְ קֶענֶען שְׁטַארְקְן אוֹיף אַלֶע בִּלְבּוּלִים.

...

זָאל אִיךְ עֶנְדִיגְן נָאכְאַמָאל שַׁ"ס, אָדֶער אִיבֶּערְגֵיין יֶעדֶע מַסֶכְתָּא 101 מָאל?

שְׁאֵלָה:

לִכְבוֹד דֶער רֹאשׁ יְשִׁיבָה שְׁלִיטָ"א,

אִיךְ הַאלְט בָּרוּךְ הַשֵּׁם יֶעצְט אִינְמִיטְן דִי צְווייטֶע מָאל שַׁ"ס, נָאר מִיט אַייעֶר חִיזוּק אוּן עֵצוֹת הָאב אִיךְ דָאס גֶעקֶענְט בַּאוַוייזְן.

יֶעצְט הָאב אִיךְ גֶעלֵיינְט אַז מוֹהֲרָא"שׁ זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ זָאגְט אַז מֶען זָאל אִיבֶּערְגֵיין אַ מַסֶכְתָּא הוּנְדֶערְט אוּן אֵיין מָאל, אוּן עֶרְשְׁט נָאכְדֶעם גֵיין צוּ דִי צְווייטֶע מַסֶכְתָּא. ווִיל אִיךְ ווִיסְן אוֹיב עֶס אִיז טַאקֶע דַוְקָא אַזוֹי, אָדֶער אִיךְ קֶען וַוייטֶער גֵיין מִיט מַיין סֵדֶר אוּן עֶנְדִיגְן נָאכְאַמָאל שַׁ"ס.

אוֹיב אִיז יָא דַוְקָא אַז מֶען זָאל עֶנְדִיגְן אֵיין מַסֶכְתָּא אוֹיפְאַמָאל הוּנְדֶערְט אוּן אֵיין מָאל, ווִיל אִיךְ ווִיסְן וָואס יֶעצְט צוּ טוּן? זָאל אִיךְ זִיךְ אָפְּשְׁטֶעלְן וואוּ אִיךְ הַאלְט אוּן צוּרִיקְגֵיין לֶערְנֶען יֶעדֶע מַסֶכְתָּא הוּנְדֶערְט אוּן אֵיין מָאל, אָדֶער קֶען אִיךְ קוֹדֶם עֶנְדִיגְן נָאכְאַמָאל שַׁ"ס, אוּן עֶרְשְׁט נָאכְדֶעם דָאס טוּן?

יְיַשֶׁר כֹּחַ

תְּשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת ה' יִתְבָּרַךְ - יוֹם ג' פַּרְשַׁת וָאֶתְחַנַּן, ז' מְנַחֶם-אָב, שְׁנַת תש"פ לִפְרָט קָטָן

לִכְבוֹד ... נֵרוֹ יָאִיר.

אִיךְ הָאבּ עֶרְהַאלְטְן דַיין בְּרִיווּ.

ווַאוּיל אִיז דִיר אַז דוּ לֶערְנְסְט דִי הֵיילִיגֶע תּוֹרָה; דוּ הָאסְט זוֹכֶה גֶעוֶוען צוּ מְסַיֵּים זַיין גַאנְץ שַׁ"ס אוּן דוּ הָאסְט שׁוֹין נָאכְאַמָאל אָנְגֶעהוֹיבְּן שַׁ"ס.

חֲכָמֵינוּ זִכְרוֹנָם לִבְרָכָה בְּרֶענְגֶען (אָבוֹת ו, ט) רֶבִּי יוֹסֵי בֶּן קִסְמָא דֶערְצֵיילְט: אֵיינְמָאל בִּין אִיךְ גֶעוֶוען אוּנְטֶערְוֶועגְס, אִיךְ הָאבּ גֶעטְרָאפְן אֵיינֶעם אוּן יֶענֶער פְרֶעגְט מִיר וואוּ אִיךְ וואוֹין, אִין וֶועלְכֶע שְׁטָאט; הָאבּ אִיךְ אִים גֶעעֶנְטְפֶערְט אַז אִיךְ וואוֹין אִין אַ פְּלַאץ פוּן תַּלְמִידֵי חֲכָמִים, "אָמַר לִי, רַבִּי, רְצוֹנְךָ שֶׁתָּדוּר עִמָּנוּ בִּמְקוֹמֵנוּ, וַאֲנִי אֶתֵּן לְךָ אֶלֶף אֲלָפִים דִּינְרֵי זָהָב וַאֲבָנִים טוֹבוֹת וּמַרְגָּלִיּוֹת", הָאט עֶר מִיר גֶעפְרֶעגְט: 'אֶפְשָׁר ווִיל דֶער רֶבִּי קוּמֶען וואוֹינֶען בַּיי אוּנְזֶער שְׁטָאט אוּן אִיךְ וֶועל אַייךְ גֶעבְּן אַסַאךְ גֶעלְט אוּן טֵייעֶרֶע שְׁטֵיינֶער?' "אָמַרְתִּי לוֹ, בְּנִי, אִם אַתָּה נוֹתֵן לִי כָל כֶּסֶף וְזָהָב וַאֲבָנִים טוֹבוֹת וּמַרְגָּלִיּוֹת שֶׁבָּעוֹלָם, אֵינִי דָר אֶלָּא בִּמְקוֹם תּוֹרָה", הָאבּ אִיךְ אִים גֶעעֶנְטְפֶערְט: 'אֲפִילוּ אוֹיבּ דוּ וֶועסְט מִיר גֶעבְּן דִי גַאנְצֶע גֶעלְט פוּן דִי וֶועלְט וֶועל אִיךְ אוֹיךְ נִישְׁט גֵיין וואוֹינֶען נָאר אוֹיף אַ פְּלַאץ וואוּ מֶען לֶערְנְט תּוֹרָה', "וְלֹא עוֹד, אֶלָּא שֶׁבִּשְׁעַת פְּטִירָתוֹ שֶׁל אָדָם אֵין מְלַוִּין לוֹ לָאָדָם לֹא כֶּסֶף וְלֹא זָהָב וְלֹא אֲבָנִים טוֹבוֹת וּמַרְגָּלִיּוֹת, אֶלָּא תּוֹרָה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים בִּלְבַד", ווַייל וֶוען אַ מֶענְטְשׁ גֵייט אַוֶועק פוּן דִי וֶועלְט נֶעמְט עֶר מִיט נָאר תּוֹרָה אוּן גוּטֶע מַעֲשִׂים; דִי אַלֶע גֶעלְט, גָאלְד אוּן זִילְבֶּער - דָאס נֶעמְט מֶען נִישְׁט מִיט מִיט זִיךְ.

נָאר דָאס וֶועט אִיבֶּער בְּלַייבְּן, נָאר דִי תּוֹרָה וָואס מֶען לֶערְנְט - דָאס נֶעמְט מֶען מִיט; דִי בְּלֶעטֶער גְמָרָא אוּן פְּרָקִים מִשְׁנַיּוֹת וָואס מֶען הָאט אַרוֹיסְגֶעכַאפְּט יֶעדְן טָאג, אַזוֹי ווִי עֶס שְׁטֵייט (מִשְׁלֵי ו, כב): "בְּהִתְהַלֶּכְךָ תַּנְחֶה אֹתָךְ", דִי תּוֹרָה וֶועט דִיר בַּאגְלֵייטְן אוֹיף דִי וֶועלְט, "בְּשָׁכְבְּךָ תִּשְׁמֹר עָלֶיךָ", דִי תּוֹרָה וֶועט דִיר אָפְּהִיטְן אִין קֶבֶר פוּן אַלֶעם שְׁלֶעכְטְס, "וַהֲקִיצוֹתָ הִיא תְשִׂיחֶךָ", אוּן דִי תּוֹרָה וֶועט זַיין פַאר דִיר אַ מֵלִיץ יוֹשֶׁר בַּיים בֵּית דִּין שֶׁל מַעְלָה.

קֶענְסְט לֶערְנֶען ווִי אַזוֹי עֶס אִיז דִיר גֶעשְׁמַאק אוּן בַּאקְוֶועם; מוֹהֲרַ"ן הָאט נִישְׁט גֶעזָאגְט מֶען זָאל לֶערְנֶען דַוְקָא אוֹיף אַ גֶעווִיסֶע אֵייגְנַארְטִיגֶע וֶועג,

מוֹהֲרָא"ש וויל אֵיין זַאךְ: "יֶעדֶער אִיד זָאל לֶערְנֶען אוּן עֶנְדִיגְן דִי גַאנְצֶע תּוֹרָה אָן אַ שִׁיעוּר מָאל"; אֵיינֶער הָאט אַ גֶעשְׁמַאק צוּ עֶנְדִיגְן שַׁ"ס כְּסִדְרָן, אַ צְוֵוייטֶער הָאט אַ גֶעשְׁמַאק צוּ נֶעמֶען אֵיין מַסֶכְתָּא אוּן דָאס אִיבֶּער גֵיין הוּנְדֶערְט אוּן אֵיין מָאל אוּן נָאכְדֶעם נֶעמֶען נָאךְ אַ מַסֶכְתָּא אוּן דָאס לֶערְנֶען אוּן עֶנְדִיגְן הוּנְדֶערְט אוּן אֵיין מָאל אוּן אַזוֹי וַוייטֶער.

זַיי זִיךְ נִישְׁט מְבַלְבֵּל פוּן גָארְנִישְׁט, דֶער עִיקָר זָאלְסְטוּ וַוייטֶער לֶערְנֶען פְלַייסִיג.

דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער זָאל הֶעלְפְן זָאלְסְט הָאבְּן הַצְלָחָה אִין אַלֶע עִנְיָנִים.

...

ווי אַזוֹי קֶען אִיךְ זִיךְ טְרֵייסְטְן אוֹיף דִי בָּחוּר'ישֶׁע יָארְן וָואס זֶענֶען פַארְפַאלְן?

שְׁאֵלָה:

לִכְבוֹד דֶער ראֹשׁ יְשִׁיבָה שְׁלִיטָ"א,

אִיךְ בִּין שׁוֹין הַיינְט קָרוֹב צוּ דִי פֶערְצִיג יָאר, זַייט דִי יְשִׁיבָה יָארְן הָאבּ אִיךְ גָארְנִישְׁט גֶעלֶערְנְט, בִּיז יֶעצְט וֶוען אִיךְ בִּין אָנְגֶעקוּמֶען צוּ דִי שִׁיעוּרִים אוּן גֶעוָואוֹיר גֶעוָוארְן פוּן סֵדֶר דֶרֶךְ הַלִימוּד פוּן רֶבִּי'ן, הָאבּ אִיךְ אָנְגֶעהוֹיבְּן ווִידֶער צוּ לֶערְנֶען דִי הֵיילִיגֶע תּוֹרָה.

וֶוען עֶס קוּמְט מִיר אוֹיס צוּ לֶערְנֶען דִי גְּמָרוֹת וָואס אִיךְ הָאבּ גֶעלֶערְנְט אִין יְשִׁיבָה, לְמָשָׁל יֶעצְט וֶוען מֶען לֶערְנְט מַסֶכֶת שַׁבָּת, קוּמְט מִיר אַרוֹיף אַלְטֶע זִכְרוֹנוֹת פוּן וָואס אִיךְ הָאבּ גֶעלֶערְנְט אִין יְשִׁיבָה, אַסַאךְ מָאל אִיז דִי לָשׁוֹן הַגְּמָרָא מִיר מַמָּשׁ אַיינְגֶעקְרִיצְט אִין מֹחַ פוּן אַלְס בָּחוּר.

אִיךְ טְרַאכְט יֶעצְט אַז עֶס אִיז אַזַא שָׁאד אַז אִיךְ הָאבְּן נִישְׁט גֶעוואוּסְט פוּנֶעם דֶרֶךְ הַלִימוּד אַלְס בָּחוּר, דֶעמָאלְט וָואלְט אִיךְ זִיךְ גֶעקֶענְט אָנְפִילְן מִיט אַזוֹיפִיל תּוֹרָה, אִיךְ הָאבּ מַמָּשׁ פַארְפַאטְשְׁקֶעט מַיינֶע יוּנְגֶע יָארְן. הַיינְט קְלֶעבְּט זִיךְ מִיר נִישְׁט אָן דִי לְשׁוֹנוֹת פוּן דִי מִשְׁנַיוֹת אוּן דִי גְמָרָא וָואס אִיךְ לֶערְן יֶעצְט.

אִין דִי בָּחוּר'ישֶׁע יָארְן וָואלְט אִיךְ וֶוען גֶעקֶענְט קֶענֶען כָּל הַתּוֹרָה כּוּלָהּ, אַנְשְׁטָאט דִי פָּאר בְּלֶעטֶער גְמָרָא וָואס מֶען הָאט דֶעמָאלְט גֶעלֶערְנְט. ווִי אַזוֹי קֶען אִיךְ זִיךְ מְחַזֵק זַיין?

יְיַשֶׁר כֹּחַ

תְּשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת ה׳ יִתְבָּרֵךְ - יוֹם ג׳ פָּרְשַׁת וָאֶתְחַנַּן, ז׳ מְנַחֵם-אָב, שְׁנַת תש״פ לִפְרָט קָטָן

לִכְבוֹד ... נֵרוֹ יָאִיר.

אִיךְ הָאבּ עֶרְהַאלְטְן דַיין בְּרִיוו.

די שָׁאד אִיז נִישְׁט נָאר פַאר דִיר, דִי שָׁאד אִיז פַאר אַלֶעמֶען; אַ שָׁאד פַאר אַלֶע בָּחוּרִים וָואס גֵייעֶן אַרוֹיס לְתַרְבּוּת רָעָה וַוייל זֵיי הַאלְטְן נִישְׁט מִיט דִי לִימּוּדִים אִין יְשִׁיבָה. זֵיי הָאבְּן נִישְׁט קַיין סִיפּוּק אִין זֵייעֶר לֶעבְּן דֶערְפַאר זוּכְן זֵיי נַארִישְׁקֵייטְן, בִּיז זֵיי פַאלְן אַוֶעק. וֶוען זֵיי וָואלְטְן וֶוען גֶעוואוּסְט פוּנֶעם סֵדֶר דֶּרֶךְ הַלִּימּוּד פוּן רֶבִּי׳ן (הַמְבוֹאָר בְּשִׂיחוֹת הָרַ״ן, סִימָן עו) וָואלְט קֵיינֶער נִישְׁט אַרוֹיס לְתַרְבּוּת רָעָה, יֶעדֶער וָואלְט גֶעלֶערְנְט, יֶעדֶער וָואלְט גֶעהַאט חַיּוּת פוּן דִי הֵיילִיגֶע תּוֹרָה אוּן גֶעלֶעבְּט מִיטְ׳ן אֵייבֶּערְשְׁטְן.

גְלֵייבּ מִיר, מֶען קֶען רַאטֶעוֶוען דֶעם גַאנְצְן דוֹר, עֶס אִיז דָא אַ וֶועג צוּ רַאטֶעוֶוען דִי גַאנְצֶע יוּגְנְט, וָואס זָאל מֶען אָבֶּער טוּן אַז דֶער שָׂטָן שְׁטֶעלְט זִיךְ אוֹיף דִי לֶענְג אוּן אוֹיף דִי בְּרֵייט דָאס צוּ שְׁטֶערְן; עֶר שְׁטֶעלְט אוֹיף פַאלְשֶׁע מַנְהִיגִים וָואס רֶעדְן אָפּ דִי בְּנֵי הַנְּעוּרִים זֵיי זָאלְן נִישְׁט פָאלְגְן דֶעם רֶבִּי׳ן אוּן נִישְׁט לֶערְנֶען אוֹיפְ׳ן רֶבִּינְ׳ס סֵדֶר דֶּרֶךְ הַלִּימּוּד. וָואס זָאלְן טוּן דִי אַלֶע וָואס זֶענֶען נִישְׁט מַצְלִיחַ אִין לֶערְנֶען? וָואס זָאלְן טוּן דִי אַלֶע וָואס זֶענֶען נִישְׁט זוֹכֶה צוּ פַארְשְׁטֵיין לֶערְנֶען? - זָאלְן זֵיי אִינְגַאנְצְן אָפְּלָאזְן דִי תּוֹרָה?!

חֲכָמֵינוּ זִכְרוֹנָם לִבְרָכָה זָאגְן (קֹהֶלֶת רַבָּה ז, כח): ״אֶלֶף בְּנֵי אָדָם נִכְנָסִין לַמִּקְרָא ... יוֹצֵא מֵהֶם אֶחָד לְהוֹרָאָה״, פוּן טוֹיזְנְט תַּלְמִידִים קוּמְט אַרוֹיס אֵיין תַּלְמִיד וָואס אִיז מַצְלִיחַ; וָואס זָאלְן טוּן דִי אַלֶע נַיין הוּנְדֶערְט נַיין אוּן נַיינְצִיג תַּלְמִידִים וָואס זֵיי זֶענֶען נִישְׁט מַצְלִיחַ - זָאלְן זֵיי נִישְׁט לֶערְנֶען? זָאלְן זֵיי אָפְּלָאזְן דִי הֵיילִיגֶע תּוֹרָה?! וָואלְט מֶען זֵיי גֶעוִויזְן אַ וֶועג וִוי אַזוֹי זֵיי קֶענֶען אוֹיךְ מַצְלִיחַ זַיין, אַ וֶועג וִוי אַזוֹי זֵיי קֶענֶען לֶערְנֶען דִי הֵיילִיגֶע תּוֹרָה - וָואלְט יֶעדֶער פוּן זֵיי זוֹכֶה גֶעוֶוען צוּ זַיין בַּאהַאפְטְן צוּם הֵיילִיגְן בַּאשֶׁעפֶער.

אַ שָׁאד אוֹיף דִי יְשִׁיבוֹת וָואס זֶענֶען נָאךְ עַד הַיּוֹם פַאר׳עַקְשְׁנְ׳ט נִישְׁט אַרַיין צוּ לָאזְן דֶעם רֶבִּי׳ן; זֵיי צֶערַייסְן דֶעם רֶבִּינְ׳ס סְפָרִים, זֵיי לָאזְן נִישְׁט בָּחוּרִים שֶׁעפְּן חַיּוּת פוּן רֶבִּינְ׳ס וֶועג. אַנְשְׁטָאט דִי בָּחוּרִים זָאלְן זַיין פַארְנוּמֶען מִיטְ׳ן טֶעלֶעפָאן, אַנְשְׁטָאט זֵיי זָאלְן זַיין פַארְנוּמֶען מִיט קוּקְן מָאוִוי״ס וָואלְטְן זֵיי גֶעקֶענְט לֶערְנֶען

אָן אַ שִׁיעוּר פְּרָקִים מִשְׁנַיוֹת און בְּלֶעטֶער גְמָרָא. וֶוען אַ בָּחוּר הֵייבְּט אָן לֶערְנֶען אוֹיפְ'ן סֵדֶר דֶרֶךְ הַלִּימוּד פון רֶבִּי'ן, עֶר מַאכְט זִיךְ שִׁיעוּרִים בְּכָל הַתּוֹרָה כּוּלָּהּ; עֶר מַאכְט זִיךְ אַ שִׁיעוּר אִין מִשְׁנַיוֹת - לֶערְנֶען יֶעדְן טָאג אַכְצְן פְּרָקִים מִשְׁנַיוֹת, אִין אָנְהֵייבּ זָאגְט עֶר דִי וֶוערְטֶער אָן פַארְשְׁטֵיין, פון דֶעם אַלֵיינְס בַּאקוּמְט עֶר אַזַא חַיוּת אַז עֶר דַארְף מֶער גָארְנִישְׁט, עֶר זוּכְט נִישְׁט קַיין מִיסְט, עֶר זוּכְט נִישְׁט קַיין עֲבֵירוֹת, דִי תּוֹרָה - דִי וֶוערְטֶער פון דִי תּוֹרָה זֶעטִיגְט אִים.

דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי נָתָן הָאט דֶערְצֵיילְט, וֶוען מֶען הָאט גֶעזָאגְט אוֹיפְ'ן רֶבִּי'ן אַז דֶער רֶבִּי אִיז פון דִי בִּיטֶערֶע כַּת רַחֲמָנָא לִצְלָן הָאט דֶער רֶבִּי זֵייעֶר גֶעוֵויינְט: "וִוי קֶען מֶען אוֹיסְטְרַאכְטְן אוֹיף מִיר אַזֶעלְכֶע שְׁקָרִים וְכוּ' וְכוּ'?" רֶבִּי נָתָן הָאט נִישְׁט פַארְשְׁטַאנֶען פַארְוָואס דֶער רֶבִּי וֵויינְט אַזוֹי, 'וָואס דַארְף אָנְגֵיין פַארְ'ן רֶבִּי'ן וָואס יֶענֶער רֶעדְט אוֹיפְ'ן רֶבִּי'ן? הָאט עֶר גֶעזָאגְט! אִיז וָואס?!' אָבֶּער שְׁפֶּעטֶער וֶוען רֶבִּי נָתָן הָאט גֶעהַאט אוֹיסְצוּשְׁטֵיין זַיין מַחֲלֹקֶת הָאט עֶר גֶעזָאגְט: "אִיךְ פַארְשְׁטֵיי שׁוֹין פַארְוָואס דֶער רֶבִּי הָאט גֶעוֵויינְט; עֶס אִיז נִישְׁט אָנְגֶעגַאנְגֶען פַארְ'ן רֶבִּי'ן אַז יֶענֶער רֶעדְט אוֹיף אִים, עֶס הָאט וֵויי גֶעטוּן פַארְ'ן רֶבִּי'ן אַז מֶענְטְשְׁן וֶועלְן נִישְׁט קֶענֶען מְקֹרָב וֶוערְן, וַוייל דֶער זָקֵן זָאגְט אוֹיף אִים אַזַא לָשׁוֹן הָרָע"; דֶער רֶבִּי הָאט אַ כֹּחַ צוּ רַאטֶעוֶוען דֶעם גַאנְצְן דוֹר. וֶוען נִישְׁט דִי לָשׁוֹן הָרָע'ס וָואס מֶען הֶערְט נִישְׁט אוֹיף רֶעדְן אוֹיפְ'ן הֵיילִיגְן רֶבִּי'ן, וֶוען נִישְׁט דִי וָואס שְׁטֶערְן און מַאכְן חוֹזֶק - וָואלְט מֶען גֶעקֶענְט רַאטֶעוֶוען דֶעם גַאנְצְן דוֹר.

מוֹהֲרָא"שׁ הָאט מְיַסֵּד גֶעוֶוען יְשִׁיבוֹת אִין אַמֶערִיקָא און אִין אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל וואוּ מֶען לֶערְנְט אוֹיפְ'ן סֵדֶר דֶרֶךְ הַלִּימוּד פון הֵיילִיגְן רֶבִּי'ן; דִי יְשִׁיבוֹת זֶענֶען גֶעבּוֹיט אוֹיף דִי שִׂיחָה פון הֵיילִיגְן רֶבִּי'ן וָואס עֶר הָאט גֶעזָאגְט (שִׂיחוֹת הָרַ"ן, סִימָן עו): "שֶׁאֵין צְרִיכִין בְּלִמּוּד רַק הָאֲמִירָה לְבַד, לוֹמַר הַדְּבָרִים כְּסֵדֶר, וּמִמֵּילָא יָבִין", מֶען דַארְף נִישְׁט פַארְשְׁטֵיין וֶוען מֶען לֶערְנְט, מֶען דַארְף נָאר זָאגְן דִי וֶוערְטֶער פון דִי הֵיילִיגֶע תּוֹרָה און צוּם סוֹף וֶועט מֶען פַארְשְׁטֵיין, "וְלֹא יְבַלְבֵּל דַּעְתּוֹ בִּתְחִלַּת לִמּוּדוֹ שֶׁיִּרְצֶה לְהָבִין תֵּכֶף, וּמֵחֲמַת זֶה יִקְשֶׁה לוֹ הַרְבֵּה תֵּכֶף וְלֹא יָבִין כְּלָל, רַק יַכְנִיס מֹחוֹ בְּהַלִּמּוּד, וְיֹאמַר כְּסֵדֶר בִּזְרִיזוּת וּמִמֵּילָא יָבִין", מֶען זָאל נִישְׁט וֶוערְן צֶעבְּרָאכְן וֶוען מֶען זֶעט אַז מֶען פַארְשְׁטֵייט נִישְׁט וָואס מֶען לֶערְנְט, וָואס דָאס אַלֵיין - אַז מֶען ווִיל גְלַייךְ פַארְשְׁטֵיין - מַאכְט אַז עֶס זָאל זַיין שְׁוֶוער צוּ פַארְשְׁטֵיין דָאס לֶערְנֶען, נָאר מֶען זָאל בְּלוֹיז זָאגְן דִי וֶוערְטֶער כְּסִדְרָן און מֶען וֶועט פון זִיךְ אַלֵיינְס פַארְשְׁטֵיין, "וְאִם לֹא יָבִין תֵּכֶף, יָבִין אַחַר כָּךְ, וְאִם יִשָּׁאֲרוּ אֵיזֶה דְּבָרִים, שֶׁאַף עַל פִּי כֵן לֹא יוּכַל לַעֲמֹד

עַל כַּוָּנָתוֹ – מַה בְּכָךְ?" און אויב מֶען פַארְשְׁטֵייט נִישְׁט דֶעם עֶרְשְׁטְן מָאל – וֶועט מֶען עֶס פַארְשְׁטֵיין בַּיים צְוֵוייטְן מָאל און אויב מֶען וֶועט נִישְׁט פַארְשְׁטֵיין דֶעם צְוֵוייטְן מָאל אִיז אויךְ גָארְנִישְׁט, "כִּי מַעֲלַת רִבּוּי הַלִּמּוּד עוֹלֶה עַל הַכֹּל, וּכְמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זִכְרוֹנָם לִבְרָכָה: 'לִגְמוֹר וַהֲדַר לִסְבֹּר, וְאַף עַל גַּב דְּלָא יָדַע מַה קָאָמַר' שֶׁנֶּאֱמַר: 'גָּרְסָה נַפְשִׁי לְתַאֲבָה'", וַוייל דָאס לֶערְנֶען אַלֵיינְס אִיז גְרֶעסֶער פוּן אַלֶעם, אַזוֹי וִוי חֲכָמֵינוּ זִכְרוֹנָם לִבְרָכָה זָאגְן (עֲבוֹדָה זָרָה יט.) אַז אַ מֶענְטְשׁ זָאל קוֹדֶם אַסַאךְ זָאגְן דִי וֶוערְטֶער פוּן דִי הֵיילִיגֶע תּוֹרָה אֲפִילוּ עֶר פַארְשְׁטֵייט נִישְׁט וָואס עֶר לֶערְנְט און דֶערְנָאךְ זָאל עֶר לֶערְנֶען צוּ פַארְשְׁטֵיין, "כִּי עַל יְדֵי רִבּוּי הַלִּמּוּד, שֶׁיִּלְמַד בִּמְהִירוּת וְיִזְכֶּה לִלְמֹד הַרְבֵּה, עַל יְדֵי זֶה יִזְכֶּה לַעֲבֹר כַּמָּה פְּעָמִים אֵלּוּ הַסְּפָרִים שֶׁלּוֹמֵד – לְגָמְרָם, וְלַחֲזֹר לְהַתְחִיל וּלְגָמְרָם פַּעַם אַחַר פַּעַם, וְעַל יְדֵי זֶה מִמֵּילָא יָבִין וְכוּ'", וַוייל אַז מֶען גֶעוואוּינְט זִיךְ צוּ צוּ לֶערְנֶען שְׁנֶעל לֶערְנְט מֶען דָאךְ זֵייעֶר אַסַאךְ, דוּרְכְדֶעם אִיז מֶען זוֹכֶה אִיבֶּערְצוּגֵיין יֶעדֶע זַאךְ זֵייעֶר אַסַאךְ מָאל בִּיז מֶען אִיז זוֹכֶה צוּ פַארְשְׁטֵיין וָואס מֶען לֶערְנְט.

דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי נָתָן זָאגְט: (שָׁם) דֶער רֶבִּי הָאט זֵייעֶר אַסַאךְ גֶערֶעדְט פוּנֶעם דֶרֶךְ הַלִּימּוּד, אַז מֶען זָאל נִישְׁט זוּכְן צוּ פַארְשְׁטֵיין וֶוען מֶען לֶערְנְט, נָאר מֶען זָאל לֶערְנֶען אַסַאךְ אָן פַארְשְׁטֵיין בִּיז מֶען וֶועט זוֹכֶה זַיין צוּ פַארְשְׁטֵיין, וַוייל וֶוען מֶען לֶערְנְט אויף דֶעם וֶועג אִיז מֶען זוֹכֶה אָנְצוּקוּמֶען אַסַאךְ מֶער וִוי וֶוען מֶען לֶערְנְט שְׁטַייט און מֶען קְלֶערְט אַרַיין אִין יֶעדֶע וָוארְט, וָואס דָאס שְׁטֶערְט נָאר דָאס לֶערְנֶען, זֵייעֶר אַסַאךְ מֶענְטְשְׁן לָאזְן אָפּ דָאס לֶערְנֶען צוּלִיב דֶעם וָואס זֵיי הָאבְּן גְלַייךְ גֶעוָואלְט פַארְשְׁטֵיין. וֶוען מֶען לֶערְנְט שְׁנֶעלֶערְהֵייט – אַזוֹי וִוי אוֹיבְּן דֶערְמַאנְט, אִיז מֶען זוֹכֶה צוּ לֶערְנֶען זֵייעֶר אַסַאךְ; מֶען אִיז זוֹכֶה דוּרְכְצוּלֶערְנֶען דִי גַאנְצֶע תּוֹרָה – גְּמָרָא מִיט אַלֶע פּוֹסְקִים, תַּנַ"ךְ מִיט אַלֶע מִדְרָשִׁים און זוֹהַר הַקָּדוֹשׁ, "וּכְבָר מְבֹאָר שִׂיחָתוֹ שֶׁל רַבֵּנוּ זִכְרוֹנוֹ לִבְרָכָה, שֶׁטּוֹב לָאָדָם שֶׁיַּעֲבֹר בְּחַיָּיו בְּכָל הַסְּפָרִים שֶׁל הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה", אַזוֹי וִוי דֶער רֶבִּי הָאט גֶעוָואלְט אַז מִיר זָאלְן דוּרְךְ לֶערְנֶען כָּל הַתּוֹרָה כּוּלָּהּ (שִׂיחוֹת הָרַ"ן, סִימָן כח), עַיֵּין שָׁם.

דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער זָאל הֶעלְפְן זָאלְסְט הָאבְּן הַצְלָחָה אִין אַלֶע עִנְיָנִים.

...

זָאל אִיךְ וַוייטֶער לֶערְנֶען סִפְרֵי חַבַּ"ד, אָדֶער עֶנְדֶערְשׁ בְּרֶסְלֶבְ'עֶ סְפָרִים?

שְׁאֵלָה:

לְכָבוֹד דֶער רֹאשׁ יְשִׁיבָה שְׁלִיטָ"א,

אִיךְ בִּין אַ לִיוּבַּאוִויטְשֶׁער חָסִיד, אוּן אִיךְ הֶער אַסַאךְ דִי שִׁיעוּרִים, אָבֶער דִי גַאנְצֶע זַאךְ פוּן הִתְבּוֹדְדוּת אוּן רֶעדְן צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן אוֹיף דִי אֵייגֶענֶע שְׂפְּרַאךְ, רֶעדְט נִישְׁט צוּ מִיר. וַוייל ווִי בַּאקַאנְט הָאט מֶען אִין חַבַּ"ד גֶעלֵייגְט אַ גְרֶעסֶערֶער דָגוּשׁ אוֹיף הִתְבּוֹנְנוּת אוּן מַחֲשָׁבָה, דָאס רֶעדְן הָאט מֶען נָאר גֶעטוּן בַּיים דַאוֶוענֶען אִין סִידוּר, דִי תְּפִלּוֹת. ווִי אַזוֹי קֶען אִיךְ זִיךְ שְׁטַארְקְן יָא צוּ רֶעדְן צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן אַזוֹי ווִי מֶען לֶערְנְט אִין בְּרֶסְלֶב?

כָאטְשׁ וָואס אִיךְ בִּין אוֹיפְגֶעוַואקְסְן אִין חַבַּ"ד, הָאט מֶען אָבֶער בַּיי אוּנְז אִינְדֶערְהֵיים גֶעלֶערְנְט דִי בְּרֶסְלֶבְ'עֶ סְפָרִים, מַיין טַאטֶע פְלֶעגְט פָארְלֶערְנֶען "סִיפּוּרֵי מַעֲשִׂיּוֹת", אוּן מַיין נָאמֶען אִיז "נָתָן". כָאטְשׁ וָואס מֶען הָאט עֶס נִישְׁט גֶעלֶערְנְט אַלְס אַ וֶועג וַוייזֶער אִין לֶעבְּן, בִּין אִיךְ אָבֶער בַּאקַאנְט מִיט דִי בְּרֶסְלֶבְ'עֶ סְפָרִים. אִיךְ הָאבּ אָבֶער אַ פְּרָאבְּלֶעם אַז דֶער וֶועג ווִי אַזוֹי דִי סְפָרִים זֶענֶען גֶעשְׁרִיבְּן רֶעדְט נִישְׁט צוּ מִיר אַזוֹי שְׁטַארְק, עֶס אִיז גֶעשְׁרִיבְּן אוֹיף צוּ אַ פָּשׁוּטְ'עֶ וֶועג. פוּן דִי אַנְדֶערֶע זַייט אָבֶער, וֶוען עֶס קוּמְט צוּ לֶערְנֶען דִי סְפָרִים פוּן חַבַּ"ד, הָאבּ אִיךְ זֵייעֶר לִיבּ דֶער וֶועג ווִי אַזוֹי עֶס אִיז גֶעשְׁרִיבְּן, מִיטְ'ן גַאנְצְן אֱמֶת אוּן אַ הוֹיכֶע שֵׂכֶל, אָבֶער לְמַעֲשֶׂה אִיז מִיר עֶס שְׁוֶוער צוּ נוּצְן אוֹיפְ'ן טָאג טֶעגְלִיכְן לֶעבְּן לְעוּבְדָא וּלְמַעֲשֶׂה.

אִיךְ בִּין זֵייעֶר צֶעמִישְׁט אִין לֶעבְּן, אִיךְ וֵוייס נִישְׁט וָואס אִיךְ ווִיל אוּן וָואס אִיךְ דַארְף וֶועלְן. אִיךְ הָאף דֶער רֹאשׁ יְשִׁיבָה שְׁלִיטָ"א וֶועט מִיר קֶענֶען וַוייזְן אַ וֶועג וֶועלְכֶע סֵפֶר אִיךְ זָאל לֶערְנֶען, אָדֶער אוֹיף וֶועלְכֶע נְקוּדוֹת אִיךְ זָאל זִיךְ פַארְלֵייגְן, אַז אִיךְ זָאל קֶענֶען מַצְלִיחַ זַיין אִין לֶעבְּן אוּן אִין עֲבוֹדַת הַשֵּׁם.

יְיַשֶׁר כֹּחַ

תְּשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת ה' יִתְבָּרֵךְ - יוֹם ג' פַּרְשַׁת וָאֶתְחַנַּן, ז' מְנַחֵם-אָב, שְׁנַת תש"פ לִפְרָט קָטָן

לְכָבוֹד ... נֵרוֹ יָאִיר.

אִיךְ הָאבּ עֶרְהַאלְטְן דַיין בְּרִיווּ.

לֶערְן וַוייטֶער סִפְרֵי חַבַּ"ד, לָאז נִישְׁט אָפּ דִי הֵיילִיגֶע סְפָרִים; בְּנוֹסָף לָזֶה זָאלְסְטוּ נֶעמֶען דִי עֵצָה פוּן הִתְבּוֹדְדוּת, עֶס וֶועט טַאקֶע אוֹיס ווִי אַ פָּשׁוּטְ'עֶ וֶועג, אָבֶער דִי פָּשׁוּטְ'עֶ זַאכְן דָאס זֶענֶען דִי ווִיכְטִיגְסְטֶע אִין לֶעבְּן.

בְּרוֹיט אוּן וַואסֶער אִיז נָאךְ מֶער פְּשׁוּט'עֶר, אָבֶּער אָן בְּרוֹיט, אָן וַואסֶער - אִיז נִישְׁטָא קַיין לֶעבְּן. אַזוֹי אוֹיךְ אוּן נָאךְ מֶער אִיז דִי גַאנְצֶע זַאךְ פוּן רֶעדְן צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן, עֶס אִיז זֵייעֶר אַ פְּשׁוּטְ'עֶ זַאךְ, אָבֶּער אָן דֶעם קֶען מֶען זִיךְ נִישְׁט דֶערְהַאלְטְן, מִיט דִי בִּיטֶערֶע נִסְיוֹנוֹת וָואס גֵייט אַרִיבֶּער אוֹיף יֶעדְן אֵיינֶעם בְּרוּחָנִיּוּת וּבְגַשְׁמִיּוּת.

מוֹהֲרָא"שׁ הָאט דֶערְצֵיילְט, עֶס אִיז גֶעוֶוען אַ חַבַּדְ'סְקֶער בָּחוּר וֶועלְכֶער הָאט גֶעהַאט אַ קָרוֹב אִין אוּמַאן, וֶוען עֶר אִיז גֶעוֶוען אִין אוּמַאן בַּיי זַיין קָרוֹב הָאט עֶר דָאס עֶרְשְׁטֶע מָאל גֶעהֶערְט פוּן "הִתְבּוֹדְדוּת". וַוייל אִין חַבַּ"ד רֶעדְט מֶען מֶער פוּן מַחֲשָׁבָה, פוּן זִיךְ מִתְבּוֹנֵן זַיין אִין גַּדְלוּת הַבּוֹרֵא, עֶס אִיז אִים זֵייעֶר גֶעפָאלְן דִי פְּשׁוּטְ'עֶ עֲבוֹדָה וָואס דֶער רֶבִּי גֶעבְּט אוּנְז, מֶען זָאל רֶעדְן צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן כְּדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ, אַזוֹי וִוי מֶען שְׁמוּעֶסְט זִיךְ אוֹיס מִיט אַ גוּטֶער פְרֵיינְט, מֶען זָאל אַלֶעס דֶערְצֵיילְן דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן.

שְׁפֶּעטֶער וֶוען דִי רוּסְן יִמַּח שְׁמָם הָאבְּן אִים פַארְכַאפְּט אוּן גֶעפִירְט קַיין סִיבִּיר הָאט עֶר גֶעהַאט דָארְט אַ שְׁרֶעקְלִיכֶע נִסָּיוֹן, עֶר הָאט נוֹשֵׂא חֵן גֶעוֶוען בַּיי דִי רוּסְן יִמַּח שְׁמָם אוּן זֵיי הָאבְּן אִים גֶענוּמֶען פַאר אַ מְשָׁרֵת אִין זֵייעֶר אָפִּיס, דָארְט אִיז אוֹיךְ גֶעוֶוען פַארְכַאפְּט אַ גוֹיְ'שֶׁע מֵיידְל, אַ גַלְחְ'ס אַ טָאכְטֶער אוּן זִי הָאט זִיךְ פַארְטְשֶׁעפֶּעט אִין אִים, זִי הָאט אִים גֶעמוּטְשֶׁעט עֶר זָאל מִיט אִיר טוּן אַן עֲבֵירָה, עֶר זָאל מִיט אִיר חַתוּנָה הָאבְּן. טָאג נָאךְ טָאג, נַאכְט נָאךְ נַאכְט - הָאט זִי אִים גֶעמוּטְשֶׁעט אָן קַיין אוֹיפְהֶער; עֶר הָאט דָאךְ גֶעהֶערְט פוּן בְּרֶסְלֶבְ'עֶר חֲסִידִים דִי זַאךְ פוּן הִתְבּוֹדְדוּת, פְלֶעגְט עֶר זִיךְ אַרוֹיס כַאפְּן יֶעדֶע נַאכְט אִין דִי בִּיטֶערֶע פְרֶעסְטְן אוּן גֶעשְׁרִיגְן צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן: "אֵייבֶּערְשְׁטֶער, וָואס טוּ אִיךְ דָא? אִיךְ לַייד דָא פוּן אַ שְׁרֶעקְלִיכֶע נִסָּיוֹן, אִיךְ שְׁפִּיר וִוי אָט אָט וֶוער אִיךְ אוֹיס, אָט אָט וֶוער אִיךְ פַארְבְּרֶענְט, אֵייבֶּערְשְׁטֶער נֶעם צוּ מַיין נְשָׁמָה וִוי אֵיידֶער אִיךְ זָאל זַיין מִיט דִי גוֹיְ'טֶע", אַזוֹי הָאט עֶר גֶעשְׁרִיגְן יֶעדֶע נַאכְט אוּן דֶערְפוּן הָאט עֶר בַּאקוּמֶען כֹּחַ עוֹמֵד צוּ זַיין בְּנִסָּיוֹן פַאר נָאךְ אַ טָאג, דֶעם קוּמֶענְדִיגְן טָאג וֶוען דִי נִסָּיוֹן אִיז נָאכְאַמָאל אוּנְטֶערְגֶעקוּמֶען הָאט עֶר נָאכְאַמָאל גֶענוּמֶען דִי פְּשׁוּטְ'עֶ עֵצָה פוּן הִתְבּוֹדְדוּת.

וֶוען עֶס אִיז אַרִיבֶּער דְרֵיי יָאר הָאבְּן אִים דִי רוּסְן בַּאפְרֵייט, מֶען הָאט גֶעמַאכְט אַ גֶעזֶעגֶענוּנְגְס מָאלְצַייט, הָאט דָאס מֵיידְל גֶעבֶּעטְן דִי אָפִיצִירְן אוֹיב זִי קֶען רֶעדְן אַפָּאר וֶוערְטֶער פַאר זַיין כָּבוֹד, אוּן זִי הָאט אוֹיסְגֶעשְׁרִיגְן אוּן גֶעזָאגְט: "אוֹיב אִיז

דָא אִין דִי וֶועלְט אַ הֵיילִיגֶער מַאן אִיז עֶס דֶער בָּחוּר! אִיךְ מוּטְשֶׁע אִים פַּאר אַזַא לַאנְגֶע צַייט עֶר זָאל זַיין מִיט מִיר, און עֶר הָאט מִיר קֵיינְמָאל נִישְׁט אָנְגֶערִירְט".

דֶער בָּחוּר אִיז צוּרִיק גֶעקוּמֶען קַיין אוּמַאן און דֶערְצֵיילְט דִי גֶעשִׁיכְטֶע; אַלֶע אִידְן פוּן קְלֵיין בִּיז גְרוֹיס וָואס הָאבְּן גֶעהֶערְט דִי מַעֲשֶׂה הָאבְּן גֶעוֵויינְט, זֵיי הָאבְּן בַּאוואוּנְדֶערְט וִוי אַ יוּנְגֶער בָּחוּר זָאל קֶענֶען זַיין אַזוֹי שְׁטַארְק וִוי יוֹסֵף הַצַּדִּיק; הָאט דֶער בָּחוּר גֶעזָאגְט: "וֶוען אִיךְ וָואלְט וֶוען נִישְׁט גֶעוואוּסְט פוּן דִי פָּשׁוּטְ'עֶ עֵצָה פוּן הִתְבּוֹדְדוּת, וָואלְט אִיךְ זִיכֶער פַארְבְּרֶענְט גֶעוָוארְן; נָאר דִי עֵצָה, דִי פָּשׁוּטְ'עֶ עֵצָה פוּן רֶעדְן צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן, פוּן וֵויינֶען צוּ אִים, פוּן זִיךְ אוֹיסְשְׁמוּעֶסְן מִיט אִים, דָאס הָאט מִיר גֶערַאטֶעוֶועט".

דֶערִיבֶּער בֶּעט אִיךְ דִיר זֵייעֶר, לָאז נִישְׁט אָפּ דַיין וֶועג אִין עֲבוֹדַת הַשֵּׁם; בְּלַייבּ מְקוּשָּׁר צוּ דִי הֵיילִיגֶע רֶבִּיִים נְשִׂיאֵי חַבַּ"ד וֶועלְכֶע הָאבְּן לִיכְטִיג גֶעמַאכְט דִי וֶועלְט, וּבְנוֹסָף לָזֶה זָאלְסְטוּ נֶעמֶען דִי פָּשׁוּטְ'עֶ בְּרוֹיט, דִי פָּשׁוּטְ'עֶ וַואסֶער, דִי פָּשׁוּטְ'עֶ וֶועג פוּן שְׁמוּעֶסְן מִיטְ'ן אֵייבֶּערְשְׁטְן, דָאס וֶועט דִיר רַאטֶעוֶוען פוּן אַלֶעם שְׁלֶעכְטְס.

דִי פָּשׁוּטְ'עֶ וֶועג פוּן הִתְבּוֹדְדוּת קֶען בְּרֶענְגֶען אַ מֶענְטְשׁ צוּ דִי גְרֶעסְטֶע מַדְרֵיגוֹת, אַזוֹי וִוי דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי הָאט גֶעזָאגְט (שִׂיחוֹת הָרַ"ן, סִימָן קנד): "אִיךְ הָאבּ זוֹכֶה גֶעוֶוען צוּצוּקוּמֶען צוּ וָואס אִיךְ בִּין צוּגֶעקוּמֶען נָאר וַוייל אִיךְ הָאבּ זִיךְ גֶעפִירְט בִּתְמִימוּת וּפְשִׁיטוּת, אִיךְ הָאבּ אַסַאךְ גֶערֶעדְט צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן, אִיךְ הָאבּ זִיךְ גֶעפִירְט וִוי אַ פְּרָאסְטַאק".

דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער זָאל הֶעלְפְן מִיר זָאלְן זוֹכֶה זַיין צוּ זַיין פָּשׁוּטְ'עֶ עֶרְלִיכֶע אִידְן.

...

וִוי אַזוֹי קֶען אִיךְ מַאכְן מַיין מַאן מֶער אִינְטֶערֶעסִירְט אִין מִיר?

שְׁאֵלָה:

לִכְבוֹד דֶער רֹאשׁ יְשִׁיבָה שְׁלִיטָ"א,

אִיךְ בִּין אַ פְרוֹי וָואס אִיז זִיךְ זֵייעֶר מְחַזֵּק פוּן דִי שִׁיעוּרִים, אַ גְרוֹיסְן יְיַשֶׁר כֹּחַ.

מַיין מַאן הָאט אַסַאךְ חֲבֵרִים, עֶר פַארְבְּרֶענְגְט מִיט זֵיי יֶעדֶע נַאכְט און סַיי וֶוען עֶר קֶען נָאר. אַסַאךְ מָאל קוּמְט עֶר אַהֵיים גָאר שְׁפֶּעט בַּיינַאכְט, דְרֵיי אַזֵייגֶער בַּיינַאכְט אִיז נָארְמַאל

עֶר זָאל אַהֵיימְקוּמֶען.

עֶס טוּט מִיר זֵייעֶר וֵוי, וַוייל רוֹב מָאל בִּין אִיךְ אַלֵיין. אִיךְ שְׁפִּיר אַז עֶר אִיז נִישְׁט אִינְטֶערֶעסִירְט אִין מִיר, זַיינֶע חֲבֵרִים זֶענֶען אִים מֶער אִינְטֶערֶעסַאנְט.

וָואס קֶען אִיךְ טוּן אַז עֶר זָאל וֶועלְן זַיין מֶער אִינְדֶערְהֵיים, אַז עֶר זָאל וֶועלְן פַארְבְּרֶענְגֶען מִיט מִיר? מִיר הָאבְּן עֶס שׁוֹין דוּרְכְגֶעשְׁמוּעֶסְט צְווִישְׁן זִיךְ, אָבֶער עֶס הָאט נִישְׁט גֶעהָאלְפְן.

יְיַשֶׁר כֹּחַ

תְּשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת ה׳ יִתְבָּרַךְ - יוֹם ד׳ פַּרְשַׁת וָאֶתְחַנַּן, ח׳ מְנַחֵם-אָב, שְׁנַת תש״פ לִפְרָט קָטָן

מָרַת ... תִּחְיֶ׳.

אִיךְ הָאבּ עֶרְהַאלְטְן אַייעֶר בְּרִיוו.

דִי טָעוּת מַאכְן זֵייעֶר אַסַאךְ; מֶענְטְשְׁן מֵיינֶען אַז מִיט אֵיין מָאל רֶעדְן קֶען מֶען פּוֹעֵלְ׳ן אוּן וֶוען מֶען זֶעט אַז מֶען פּוֹעֵלְ׳ט נִישְׁט וֶוערְט מֶען מְיוּאָשׁ, מֶען גֶעבְּט אוֹיף; וָואלְט מֶען וֶוען גֶערֶעדְט נָאכְאַמָאל אוּן נָאכְאַמָאל שֵׁיינֶערְהֵייט וָואלְט מֶען גֶע׳פּוֹעֵלְ׳ט, וַוייל דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי הָאט אוּנְז קְלָאר גֶעזָאגְט אַז מִיר זָאלְן רֶעדְן צוּ מֶענְטְשְׁן אֲפִילוּ עֶס זֶעט אוֹיס וִוי מֶען פּוֹעֵלְ׳ט נִישְׁט, וַוייל בַּיים סוֹף פּוֹעֵלְ׳ט מֶען יָא.

אַז אַייעֶר מַאן קוּמְט נִישְׁט אַהֵיים בַּיינַאכְט, עֶר דְרֵייְדְט זִיךְ מִיט חֲבֵרִים בִּיז אִין דִי שְׁפֶּעטֶע נַאכְט שָׁעוֹת, קֶען דָאס זַיין צוּלִיבּ צְוֵויי סִיבּוֹת, אָדֶער וִויל עֶר אַהֵיים קוּמֶען אָבֶער עֶפֶּעס שְׁטֶערְט אִים אִין שְׁטוּבּ, אָדֶער אִיז עֶר קְלֵיינְקֶעפְּלְדִיג, עֶר אִיז נָאךְ אִין דִי קִינְדֶערִישֶׁע בָּאבְּל פוּן חֲבֵרִים, עֶר אִיז נָאךְ נִישְׁט אַרוֹיס פוּן זַיין אֵייעֶר שָׁאלַאכְטֶס, עֶר מֵיינְט אַז עֶס אִיז דָא אַזַא זַאךְ וִוי חֲבֵרִים.

דֶערִיבֶּער זָאלְט אִיר רֶעדְן מִיט אִים, זָאגְטְס אִים שֵׁיינֶערְהֵייט: "מַיין טַייעֶרֶער מַאן, אִיךְ הָאבּ דִיר אַזוֹי לִיבּ, אִיךְ וִויל זַיין מִיט דִיר, אִיךְ וִויל פַארְבְּרֶענְגֶען מִיט דִיר; זָאג מִיר, עֶפֶּעס שְׁטֶערְט דִיר פוּן וֶועלְן זַיין מִיט מִיר? עֶפֶּעס בַּאדֶערְט דִיר אִין שְׁטוּבּ אַז דוּ לוֹיפְסְט אַרוֹיס צוּ זַיין מִיט חֲבֵרִים גַאנְצֶע נֶעכְט?" זָאגְטְס אִים אוּן בֶּעטְס אִים שֵׁיינֶערְהֵייט: "אִיךְ וִויל אַזוֹי שְׁטַארְק זַיין מִיט דִיר, אִיךְ וִויל הָאבְּן דֶעם זֶעלְבְּן סֵדֶר הַיּוֹם מִיט דִיר, אִיךְ וִויל נִישְׁט גֵיין שְׁלָאפְן אַלֵיין, אִיךְ וִויל אַזוֹי שְׁטַארְק מִיר זָאלְן גֵיין שְׁלָאפְן אִין דִי זֶעלְבֶּע צַייט, מַיין טַייעֶרֶער מַאן, וָואס קֶען אִיךְ טוּן דוּ זָאלְסְט לִיבּ הָאבְּן צוּ זַיין אִין שְׁטוּבּ? אִיךְ וֶועל אַלֶעס טוּן פַאר דִיר".

מִיט דִי שֵׁיינֶע רֵייד וָואס אִיר וֶועט רֶעדְן צוּ אִים אֵיין מָאל אוּן נָאכְאַמָאל אוּן אַ דְרִיטֶע מָאל; מִיט שֵׂכֶל, מִיט וַוארֶעמְקֵייט - וֶועט אִיר אִים וֵוייךְ מַאכְן אוּן עֶר וֶועט אַהֵיים קוּמֶען, עֶר וֶועט זִיךְ אוֹיפְוֶועקְן פוּן זַיין שִׁכְּרוּת פוּן חֲבֵרִים, אוּן אוֹיבּ עֶס הָאט מִיט אֵייךְ, עֶר וֶועט אֵייךְ זָאגְן וָואס שְׁטֶערְט אִים, וֶועט אִיר אִים צוּפְרִידְן שְׁטֶעלְן, דֶעמָאלְט וֶועט עֶר שׁוֹין אַהֵיים קוּמֶען.

אָבֶּער וִויסְן זָאלְט אִיר אַז אִיר וֶועט דַארְפְן הָאבְּן אַסַאךְ סַבְלָנוּת, אִיר וֶועט דַארְפְן וַוארְטְן מִיט גֶעדוּלְד. דָאס גֵייט נִישְׁט אִין אֵיין טָאג, דָאס גֵייט נִישְׁט אִין אֵיין מִינוּט, אוּן טַאקֶע וַוייל עֶס נֶעמְט צַייט בִּיז מֶען בֵּייגְט אַ מַאן, בִּיז מֶען פּוֹעֶלְ'ט בַּיי אִים וָואס מֶען דַארְף פּוֹעֶלְ'ן - הָאבְּן פְּרוּוְעֶן נִישְׁט קֵיין כֹּחַ צוּ נֶעמֶען דִי וֶועג, דֶערִיבֶּער וֶוערְט אַסַאךְ גֶטְ'ן; מֶען נֶעמְט דִי גְרִינְגֶע, שְׁנֶעלֶע אוּן פוּלֶע וֶועג, מֶען הֶערְט אוֹיף רֶעדְן, מֶען הֵייבְּט זִיךְ אָן צוּ עֶסְן אִינֶעוַוייניג, מֶען עֶסְט זִיךְ אוּן מֶען עֶסְט זִיךְ בִּיז דִי לִיבְּשַׁאפְט וֶוערְט אָפְּגֶעקִילְט אוּן מֶען קֶען זִיךְ נִישְׁט דֶערְלַיידְן, בִּיז עֶס וֶוערְט אַ גֶט. מֶען מֵיינְט אַז דָאס אִיז אַ עֵצָה, מֶען מֵיינְט אַז גֶטְ'ן אִיז אַ וֶועג אַרוֹיס פוּן פְּרָאבְּלֶעמֶען, וֶוען בֶּאֱמֶת אִיז גֶטְ'ן אַ וֶועג אַרַיין צוּ שְׁרֶעקְלִיכֶע בִּיטֶערֶע פְּרָאבְּלֶעמֶען.

בֶּעטְס דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן עֶר זָאל אֵייךְ הֶעלְפְן, עֶר זָאל הֶעלְפְן אַייעֶר מַאן עֶר זָאל הָאבְּן גוּטֶע עֶרְלִיכֶע חֲבֵרִים וָואס וֶועלְן אִים נִישְׁט אַרוֹיס שְׁלֶעפְּן בַּיינַאכְט פוּן שְׁטוּבּ. פְרַייטָאג צוּ נַאכְטְס וֶוען אִיר צִינְדְט דִי לִיכְט זָאלְט אִיר זִיךְ אוֹיסְגִיסְן דָאס הַארְץ צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן; מֶען פִירְט זִיךְ צוּ לֵייגְן דִי הֶענְט אוֹיפְ'ן פָּנִים אַז מֶען זָאל גָארְנִישְׁט זֶען, מֶען זָאל נִישְׁט וֶוערְן גֶעשְׁטֶערְט פוּן קֵיינֶעם, דֶעמָאלְט מִיט דִי הֶענְט אוֹיפְ'ן פָּנִים זָאלְט אִיר בֶּעטְן פוּן אַייעֶר צֶעבְּרָאכֶענֶעם הַארְץ:

"רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, הֶעלְף מִיר אוּן מַיין מַאן מִיר זָאלְן לֶעבְּן מִיט שָׁלוֹם, מִיר זָאלְן זִיךְ לִיבּ הָאבְּן אוּן מִיר זָאלְן זִיךְ פַארְשְׁטֵיין. רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, הֶעלְף מַיין מַאן עֶר זָאל הָאבְּן גוּטֶע חֲבֵרִים, הֶעלְף אִים עֶר זָאל זִיךְ נִישְׁט דְרֵייעֶן אִין גַאס בַּיינַאכְט, עֶר זָאל לִיבּ הָאבְּן צוּ זַיין אִין שְׁטוּבּ"; אַזוֹי זָאלְט אִיר בֶּעטְן דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן, נִישְׁט נָאר בַּיי דִי לִיכְט נָאר יֶעדְן טָאג; דוּרְכְדֶעם וֶועט זִיךְ אַלֶעס אִיבֶּער דְרֵייעֶן, אִיר וֶועט זֶען גְרוֹיסֶע נִיסִים.

מוֹהֲרָא"ש פְלֶעגְט שְׁטֶענְדִיג זָאגְן פַאר דִי פְרוֹיעֶן וָואס רֶבִּי נָתָן הָאט גֶעבֶּעטְן זַיין וַוייבּ אוּן זַיינֶע טֶעכְטֶער, אַז וֶוען זֵיי צִינְדְן אָן דִי שַׁבָּת לִיכְט זָאלְן זֵיי בֶּעטְן דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן: **"רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, אַזוֹי וִוי אִיךְ צִינְד אָן דִי לִיכְט אַזוֹי זָאל**

אָנְגֶעצִינְדְן וֶוערְן דֶעם הֵיילִיגְן רֶבִּינְ׳ס לִיכְט אִין אַלֶע אִידִישֶׁע הֶערְצֶער״, פְּלֶעגְט מוֹהֲרָא״ש זָאגְן דִי פְּרוֹיעֶן זֵיי זָאלְן אוֹיסְנוּצְן דִי צַייט בַּיי דִי לִיכְט און בֶּעטְן: ״רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, טַאטֶע זִיסֶער! גֶעבּ מִיר אַ שֵׁיינֶע שַׁבָּת און אַ שֵׁיינֶע לֶעבְּן. אַ לֶעבְּן מִיט שָׁלוֹם, אַ לֶעבְּן מִיט לִיבְּשַׁאפְט; רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם הֶעלְף מִיר אִיךְ זָאל הָאבְּן עֶרְלִיכֶע קִינְדֶער וָואס וֶועלְן דִיר דִינֶען מִיט לִיבְּשַׁאפְט. רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם אַזוֹי וִוי אִיךְ צִינְד יֶעצְט אָן דִי שַׁבָּת לִיכְט, מַאךְ אוּנְז לִיכְטִיג אוּנְזֶער לֶעבְּן און מַאךְ לִיכְטִיג פַאר אַלֶע אִידִישֶׁע קִינְדֶער; אַלֶע זָאלְן וִויסְן פוּן דִיר און אַלֶע זָאלְן וִויסְן פוּן הֵיילִיגְן רֶבִּי׳ן. צִינְד אָן מַיין מַאנְ׳ס הַארְץ עֶר זָאל דִיר דִינֶען מִיט לִיבְּשַׁאפְט און צִינְד אָן דִי הֶערְצֶער פוּן מַיינֶע קִינְדֶער״.

אַז אִיר וֶועט טוּן וָואס שְׁטֵייט אִין דֶעם בְּרִיוו וֶועט אִיר זֶען וִוי אַלֶעס וֶועט זִיךְ אִיבֶּערְדְרֵייעֶן, אִיר וֶועט הָאבְּן אַ הֵיילִיגֶע שְׁטוּבּ, אַן עֶרְלִיכֶע שְׁטוּבּ.

דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער זָאל הֶעלְפְן אִיר זָאלְט הָאבְּן הַצְלָחָה אִין אַלֶע עִנְיָנִים.

...

וִויפִיל דַארְף אִיךְ הָאבְּן מִיט מַיינֶע עֶלְטֶערְן נָאךְ דִי חֲתוּנָה?

שְׁאֵלָה:

לִכְבוֹד דֶער רֹאשׁ יְשִׁיבָה שְׁלִיטָ"א,

אִיךְ ווִיל וִויסְן וִוי סַאךְ אִיךְ דַארְף הָאבְּן מִיט מַיינֶע עֶלְטֶערְן נָאךְ דִי חֲתוּנָה. אִיךְ ווִיל בֶּאֱמֶת נִישְׁט הָאבְּן מִיט זֵיי, אִיךְ ווִיל אָבֶּער וִויסְן וָואס אִיךְ דַארְף טוּן.

יְיַשֶׁר כֹּחַ

תְּשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת ה׳ יִתְבָּרַךְ - יוֹם ד׳ פַּרְשַׁת וָאֶתְחַנַּן, ח׳ מְנַחֵם-אָב, שְׁנַת תש״פ לִפְרָט קָטָן

לְכָבוֹד ... נֵרוֹ יָאִיר.

אִיךְ הָאבּ עֶרְהַאלְטְן דַיין בְּרִיוו.

פּוּנְקְט וִויפִיל דוּ ווִילְסְט אַז דַיינֶע קִינְדֶער זָאלְן הָאבְּן מִיט דִיר וֶוען זֵיי וֶועלְן חֲתוּנָה הָאבְּן.

דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער זָאל הֶעלְפְן זָאלְסְט הָאבְּן הַצְלָחָה אִין אַלֶע עִנְיָנִים.

...

מֶעג אִיךְ קוֹיפְן אַן אַיינְטְרִיט קַארְטְל צוּם סִיוּם מִיט מַעֲשֵׂר גֶעלְט?

שְׁאֵלָה:

לְכָבוֹד דֶער רֹאשׁ יְשִׁיבָה שְׁלִיטָ"א,

אִיךְ ווִיל ווִיסְן צִי אִיךְ מֶעג קוֹיפְן אַן אַיינְטְרִיט קַארְטְל צוּם סִיוּם מַסֶכֶת שַׁבָּת דֶעם קוּמֶענְדִיגְן זוּנְטָאג פַּרְשַׁת רְאֵה הַבָּא עָלֵינוּ לְטוֹבָה מִיט מַעֲשֵׂר גֶעלְט?

יְיַשֶׁר כֹּחַ

תְּשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת ה׳ יִתְבָּרַךְ - יוֹם ד׳ פַּרְשַׁת וָאֶתְחַנַּן, ח׳ מְנַחֵם-אָב, שְׁנַת תש״פ לִפְרָט קָטָן

לְכָבוֹד ... נֵרוֹ יָאִיר.

אִיךְ הָאבּ עֶרְהַאלְטְן דַיין בְּרִיוו.

מַעֲשֵׂר גֶעלְט דַארְף גֵיין פַאר עֲנִיִּים, פַאר אָרֶעמֶעלַייט; מֶען קֶען נִישְׁט נוּצְן מַעֲשֵׂר גֶעלְט פַאר סְתָּם זַאכְן.

אַז דוּ הָאסְט נִישְׁט קַיין גֶעלְט זָאלְסְטוּ בְּלַייבְּן אִין שְׁטוּבּ אוּן מִיט הַאלְטְן דִי סִיוּם אוּן דִי שִׁיעוּרִים אוֹיפְ׳ן טֶעלֶעפָאן.

דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער זָאל הֶעלְפְן זָאלְסְט הָאבְּן הַצְלָחָה אִין אַלֶע עִנְיָנִים.

...

אִישׁ אֱמוּנוֹת

דַיין זְכוּת אִיז זֵייעֶר גְרוֹיס מִיטְ'ן הֶעלְפְן דְרוּקְן דֶעם צְוֵוייטְן חֵלֶק עֲצָתוֹ אֱמוּנָה

בְּעֶזְרַת ה' יִתְבָּרַךְ - יוֹם ב' פַּרְשַׁת דְבָרִים, כ"ח תַּמּוּז, שְׁנַת תש"פ לִפְרָט קָטָן

לְכָבוֹד ... נֵרוֹ יָאִיר.

דַיין זְכוּת אִיז זֵייעֶר גְרוֹיס מִיטְ'ן הֶעלְפְן דְרוּקְן דֶעם צְוֵוייטְן חֵלֶק עֲצָתוֹ אֱמוּנָה.

דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער זָאל הֶעלְפְן זָאלְסְט הָאבְּן גְרוֹיס שֶׁפַע אוּן הָאבְּן דִי זְכוּת צוּ הֶעלְפְן דְרוּקְן דִי אַנְדֶערֶע חֲלָקִים.

פוּן דַיין רֹאשׁ יְשִׁיבָה.

...

זָארְגְטְס נִישְׁט, אִיר וֶועט זוֹכֶה זַיין צוּ שֵׁיינֶע הֶערְלִיכֶע דוֹרוֹת

בְּעֶזְרַת ה' יִתְבָּרַךְ - יוֹם ה' פַּרְשַׁת דְבָרִים, ב' מְנַחֵם-אָב, שְׁנַת תש"פ לִפְרָט קָטָן

מָרַת ... תִּחְיֶ'.

אַייעֶר מַאן נֵרוֹ יָאִיר הָאט מִיר דֶערְצֵיילְט אַז אִיר הָאט פַארְלוֹירְן וְכוּ', נָאךְ אַזוֹיפִיל צַייט פוּן וַוארְטְן אוּן נָאךְ אַזוֹיפִיל מִי אוּן פְּלָאג; מֶען הָאט שׁוֹין גֶעמֵיינְט אַז עֶס קוּמְט שׁוֹין אָט אָט אַ מַזָל טוֹב אוּן יֶעצְט הָאט אִיר פַארְלוֹירְן אוּן אִיר זֶענְט זֵייעֶר צֶעבְּרָאכְן אוּן צֶעקְלַאפְּט פוּן דֶעם.

אִיךְ בֶּעט אַייךְ זֵייעֶר מָרַת ... תִּחְיֶ', אִיר זָאלְט זִיךְ שְׁטַארְקְן מִיט אֱמוּנָה אִינֶעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, אִיר זָאלְט גְלֵייבְּן אַז דָאס אִיז גֶעוֶוען פַאר אַייעֶר טוֹבָה, דֶער

אֵייבֶּערְשְׁטֶער הָאט אַייךְ דָא גֶעמַאכְט אַ גְרוֹיסֶע נֵס, עֶר הָאט אַייךְ אָפְּגֶעהִיטְן פוּן אַ נִישְׁט גֶעזוּנְט קִינְד; דָאס אִיז אֵיין שְׁטִיק חֶסֶד פוּנֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן.

זָארְגְטְס נִישְׁט, אִיר וֶועט זוֹכֶה זַיין צוּ שֵׁיינֶע הֶערְלִיכֶע דוֹרוֹת; אַנְשְׁטָאט קְלָאגְן אוֹיף וָואס אִיר הָאט פַארְלוֹירְן זָאלְט אִיר זִיךְ פְרֵייעֶן מִיט וָואס אִיר הָאט, מִיט אַייעֶרֶע לִיכְטִיגֶע קִינְדֶער. אַז אִיר וֶועט דַאנְקֶען דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן אוֹיף אַייעֶרֶע קִינְדֶערְלֶעךְ וֶועט אִיר זוֹכֶה זַיין צוּ נָאךְ קִינְדֶער, צוּ אַ גְרוֹיסֶע גֶעבֶּענְטְשְׁטֶע מִשְׁפָּחָה.

וֶוען אִיר צִינְדְט דִי שַׁבָּת לִיכְט זָאלְט אִיר בֶּעטְן דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן אוֹיף אַייעֶר שְׁפְּרַאךְ (אִידִישׁ) פַאר אַייךְ, פַאר אַייעֶר מַאן, פַאר אַייעֶרֶע קִינְדֶער אוּן פַאר אַלֶע אִידְן.

דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער זָאל הֶעלְפְן אִיר זָאלְט הָאבְן הַצְלָחָה אִין אַלֶע עִנְיָנִים.

...

אַז אִיר וֶועט פָאלְגְן דֶעם רֶבִּי'ן, וֶועט עֶס זַיין אַ שֵׁיינֶע רוּאִיגֶע שְׁטָאט

בְּעֶזְרַת ה' יִתְבָּרֵךְ - יוֹם ג' פַּרְשַׁת וָאֶתְחַנַּן, ז' מְנַחֵם-אָב, שְׁנַת תש"פ לִפְרָט קָטָן

לְכָבוֹד ... נֵרוֹ יָאִיר, קִרְיַת בְּרֶסְלֶב לִיבֶּערְטִי.

אִיךְ פְרֵיי זִיךְ זֵייעֶר צוּ זַיין דָא אִין שְׁטֶעטְל אוֹיפְ'ן זוּמֶער; עֶס הָאט זִיךְ אַזוֹי גֶעפִירְט פוּן הִימְל אַז מִיר זָאלְן נִישְׁט הָאבְן קַיין קֶעמְפְּ, אַזוֹי זֶענֶען מִיר אִין שְׁטֶעטְל.

אִיךְ בִּין זֵייעֶר אִיבֶּערְגֶענוּמֶען פוּן דִי עֶרְלִיכְקֵייט פוּן דֶעם פְּלַאץ אוּן בְּעִיקָר פוּן דִי אַחְדוּת וָואס הֶערְשְׁט דָא; דִי מִשְׁפָּחוֹת לֶעבְּן אַזוֹי שֵׁיין אִינְאֵיינֶעם, יֶעדֶער הֶעלְפְט זִיךְ אַרוֹיס אֵיינֶער דֶעם צְוֵוייטְן, יֶעדֶער זוּכְט צוּ טוּן גוּטְס פַאר אַנְדֶערֶע - מֶען שְׁפִּירְט דֶעם רֶבִּי'ן אִין דִי לוּפְט, אַלֶע דִיבּוּרִים דְרֵייעְט זִיךְ אַרוּם דֶעם רֶבִּינְ'ס וֶוערְטֶער.

מֶען שְׁפִּירְט וִוי דֶער רֶבִּי אִיז דָא; אַזוֹי וִוי דֶער רֶבִּי הָאט גֶעזָאגְט, וֶוען דֶער רֶבִּי אִיז אַוֶועק גֶעפָארְן פוּן בְּרֶסְלֶב קַיין אוּמַאן הָאט דֶער רֶבִּי גֶעלֵייגְט זַיין הַאנְט אוֹיף דִי מְזוּזָה אוּן גֶעזָאגְט: "תִּרְאוּ לְהִתְקַבֵּץ יַחַד, וּלְהִתְפַּלֵּל יַחַד", אִיר זָאלְט זִיךְ הַאלְטְן צוּזַאמֶען אוּן דַאוֶוענֶען צוּזַאמֶען, "כִּי אִם תִּתְפַּלְּלוּ בְּכַוָּנָה, אוּלַי תּוּכְלוּ

לְהַמְשִׁיךְ אוֹתִי לְכָאן עוֹד הַפַּעַם". אוֹיבּ אִיר וֶועט זִיךְ הַאלְטְן צוּזַאמֶען אוּן דַאוֶונֶען צוּזַאמֶען, וֶועט אִיר מִיר קֶענֶען מַמְשִׁיךְ זַיין צוּ אַייךְ (חַיֵּי מוֹהֲרַ"ן, סִימָן קפז)".

אַז אִיר וֶועט פָּאלְגְן דֶעם רֶבִּי'ן וֶועט זַיין וָואס דֶער רֶבִּי זָאגְט (סֵפֶר הַמִּידּוֹת, אוֹת צַדִּיק, סִימָן קמח): "עִיר שֶׁהִיא צַיֶּת אֶת הַצַּדִּיק", אַ שְׁטָאט וָואס פָּאלְגְט דֶעם צַדִּיק, "אֵין מִלְחָמָה נִשְׁמַעַת בָּהּ", הֶערְט מֶען נִישְׁט אִין אִיר קַיין מִלְחָמוֹת, "וְאֵין מְהוּמָה", עֶס אִיז נִישְׁטָא קַיין פַארְלוֹירְנְקֵייט, "וְאֵין שְׁמוּעָה רָעָה", אוּן מֶען וֶועט נִישְׁט הֶערְן קַיין שׁוּם שְׁלֶעכְטֶע נַייעֶס.

דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער זָאל הֶעלְפְן זָאלְסְט הָאבְּן הַצְלָחָה אִין אַלֶע עִנְיָנִים.

...

זָאלְסְט נִישְׁט טַעְנָה'עֶן מִיט דַיין וַוייבּ

בְּעֶזְרַת ה' יִתְבָּרַךְ - יוֹם ג' פַּרְשַׁת וָאֶתְחַנַּן, ז' מְנַחֵם-אָב, שְׁנַת תש"פ לִפְרָט קָטָן

לִכְבוֹד ... נֵרוֹ יָאִיר.

אִיךְ הָאבּ עֶרְהַאלְטְן דַיין בְּרִיוו.

אִיךְ בֶּעט דִיר זֵייעֶר זָאלְסְט נִישְׁט טַעְנָה'עֶן מִיט דַיין וַוייבּ.

בְּנוֹגֵעַ אוּמַאן, אַז דוּ ווִילְסְט אַזוֹי שְׁטַארְק קוּמֶען צוּם הֵיילִיגְן רֶבִּי'ן זוֹכֶה זַיין צוּ אַלֶע תִּיקוּנִים אָבֶּער דַיין וַוייבּ ווִיל נִישְׁט, זִי זָאגְט אַז דוּ זָאלְסְט אֲפִילוּ נִישְׁט טְרַאכְטְן דֶערְפוּן; דוּ ווִילְסְט ווִיסְן וָואס צוּ טוּן.

דוּ בֶּעט דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן אָן אַ שִׁיעוּר מָאל אַז דוּ זָאלְסְט זוֹכֶה זַיין צוּ קוּמֶען צוּם רֶבִּי'ן; מִיט דַיין וַוייבּ זָאלְסְטוּ נִישְׁט טַעְנָה'עֶן, עֶס וֶועט גָארְנִישְׁט הֶעלְפְן, מִיט כֹּחַ הָאט נָאךְ קֵיינֶער נִישְׁט גֶעוואוּנֶען דִי וַוייבּ.

רֶעד צוּ אִיר שֵׁיינֶערְהֵייט; זָאג אִיר ווִי שְׁטַארְק דַיין לֶעבְּן הָאט זִיךְ גֶעטוֹישְׁט. וֶוען דוּ רֶעדְסְט מִיט אִיר זוּךְ נִישְׁט אִיר צוּ אוֹיפְוַוייזְן אַז זִי אִיז נִישְׁט גֶערֶעכְט, דוּ זָאלְסְט נָאר רֶעדְן פוּן דִיר, ווִי שְׁטַארְק דוּ ווִילְסְט גֵיין.

אַז דוּ וֶועסְט זַיין שְׁטַארְק מִיט דִי צְוֵויי נְקוּדוֹת, דוּ וֶועסְט בֶּעטְן דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן אָן אַ שִׁיעוּר מָאל אוּן דוּ וֶועסְט זַיין שְׁטַארְק מִיט נִישְׁט טַעְנָה'עֶן מִיט אִיר אוּן נִישְׁט זוּכְן אִיר צוּ אוֹיפְוַוייזְן אַז זִי אִיז נִישְׁט גֶערֶעכְט, דוּ וֶועסְט אִיר מְכַבֵּד זַיין - וֶועט זִי זִיךְ בְּרֶעכְן פַאר דִיר, זִי וֶועט דִיר שִׁיקְן צוּם רֶבִּי'ן מִיט שִׂמְחָה.

בְּנוֹגֵעַ הַפָּצָה; יֶעצט וֶוען דַיין וַוייבּ אִיז נָאךְ אַ שְׁטַארְקֶע מִתְנַגֶּדֶת וְכוּ' - זָאלְסְטוּ אִיר נִישְׁט דֶערְצֵיילְן אַלֶע דַיינֶע פְּלֶענֶער פוּן הֲפָּצָה, זִי פַארְשְׁטֵייט נָאךְ נִישְׁט וָואס מֵיינְט הֲפָּצָה, דוּ זָאג אִיר אַז דוּ גֵייסְט עֶרְלֶעדִיגְן דַיינֶע זַאכְן אוּן אַזוֹי זָאלְסְטוּ מַאכְן הֲפָּצָה.

עֶס אִיז גֶעוֶוען אַ בְּרֶסְלֶב'עֶר חָסִיד וָואס הָאט נִישְׁט גֶעהַאט קַיין פַּרְנָסָה, עֶר הָאט גֶעטוּן וָואס שְׁטֵייט אִין שֻׁלְחָן עָרוּךְ (יוֹרֶה דֵּעָה, סִימָן רנג) אַז וֶוער עֶס הָאט נִישְׁט קַיין פַּרְנָסָה מֶעג צַאמְנֶעמֶען צְדָקָה פַאר זִיךְ; זַיין וַוייבּ הָאט נִישְׁט גֶעוָואלְט עֶר זָאל גֵיין נָאךְ גֶעלְט, זִי הָאט זִיךְ גֶעשֶׁעמְט, זִי פְלֶעגְט פַארְלַאנְגֶען עֶר זָאל בְּרֶענְגֶען גֶעלְט אָן צוּ גֵיין נָאךְ גֶעלְט. רוֹב טָאג אִיז עֶר גֶעזֶעצְן אוּן גֶעלֶערְנְט בְּהַתְמָדָה רַבָּה אוּן נָאכְמִיטָאג אִיז עֶר אַהֵיים גֶעקוּמֶען אוּן זִיךְ אָנְגֶעטוּן זַיין טֵייעֶרְן רֶעקְל, עֶר פְלֶעגְט זָאגְן אַז עֶר גֵייט צוּם פָּרִיץ, עֶר הָאט גֶעשֶׁעפְטְן מִיטְ'ן פָּרִיץ. זִי אִיז גֶעוֶוען מָלֵא שִׂמְחָה אַז אִיר מַאן אִיז אַזַא פֶערְזֶענְלִיכְקֵייט, עֶר מַאכְט גֶעשֶׁעפְטְן מִיטְ'ן פָּרִיץ; עֶר אִיז אַרוּם גֶעגַאנְגֶען אִין דִי הַייזֶער צַאמְנֶעמֶען גֶעלְט, אַזוֹי הָאט עֶר זִיךְ גֶעפִירְט זַיין גַאנְץ לֶעבְּן אָן דֶעם וָואס זַיין וַוייבּ זָאל וִויסְן וָואס עֶר טוּט.

דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער זָאל הֶעלְפְן זָאלְסְט הָאבְּן הַצְלָחָה אִין אַלֶע עִנְיָנִים.

...

גֶעבּ אַכְטוּנְג פוּן גוֹיִם, אֲפִילוּ זֵיי רֶעדְן שֵׁיין

בְּעֶזְרַת ה' יִתְבָּרַךְ - יוֹם ג' פַּרְשַׁת וָאֶתְחַנַּן, ז' מְנַחֵם-אָב, שְׁנַת תש"פ לִפְרָט קָטָן

... תִּחְיֶ'.

אִיךְ הָאבּ עֶרְהַאלְטְן אַייעֶר בְּרִיוו.

דִי עֶרְשְׁטֶע זַאךְ זָאלְט אִיר טוּישְׁן אַייעֶר טֶעלֶעפָאן נוּמֶער אַז דֶער גוֹי דֶער מְנֻוָּל זָאל נִישְׁט קֶענֶען רֶעדְן מִיט אַייךְ.

אִיךְ וֶועל נָאךְ הַיינְט אַרִיבֶּער שִׁיקְן דִי חֶבְרָה שׁוֹמְרִים צוּ דֶעם גְרָאסֶערִי, זֵיי וֶועלְן רֶעדְן צוּם בַּעַל הַבַּיִת פוּנֶעם גְרָאסֶערִי אוּן אִיבֶּער גֶעבְּן דֶעם גוֹי פַאר דִי פָּאלִיצֵיי.

יֶעצְט בֶּעט אִיךְ אַייךְ, גֶעבְּטְס אַכְטוּנְג אוּן טוּטְס מֶער נִישְׁט אַזַא זַאךְ; אִיר זָאלְט קֵיינְמָאל נִישְׁט עֶנְטְפֶערְן פַאר קַיין שׁוּם פְרֶעמְדֶע מֶענְטְשׁ - נִישְׁט קַיין אוּנְטֶערְשֵׁיד אַ אִיד אָדֶער אַ גוֹי. אוֹיבּ אֵיינֶער שְׁרַייבְּט אַייךְ אָדֶער רוּפְט אַייךְ - זָאלְט

איר זיךְ נִישְׁט וואוּסְנְדִיג מַאכְן; גֶעבְּעטְס אַ קוּק אִין וָואס פַאר אַ סַכָּנָה אִיר זֶענְט שְׁיעֶר נִישְׁט אַרַיין גֶעפַאלְן הַשֵּׁם יִשְׁמְרֵינוּ. אִיר זָאלְט קֵיינְמָאל נִישְׁט עֶנְטְפֶערְן קַיין שׁוּם מֶענְטְשׁ.

פַאלְטְס נִישְׁט פַאר שֵׁיינֶע רֵייד, וֶוערְטְס נִישְׁט פַארְקוֹיפְט וֶוען אֵיינֶער רֶעדְט שֵׁיין צוּ אַייךְ; אִיךְ פַארְשְׁטֵיי אַז אִיר הָאט נָאךְ קֵיינְמָאל נִישְׁט גֶעהֶערְט אֵיינֶער זָאל רֶעדְן שֵׁיין צוּ אַייךְ, אִיךְ פַארְשְׁטֵיי אַז אִיר קוּמְט פוּן אַ שְׁטוּב וָואס אַייעֶר טַאטֶע רֶעדְט צוּ דִי קִינְדֶער זֵייעֶר נִידְרִיג, עֶר רוּפְט אַייךְ: בְּהֵמָה, אָקְס, פֶערְד, מִיט אַלֶע מִיאוּסְ'עֶ וֶוערְטֶער אוּן יֶעצְט אִיז דִי עֶרְשְׁטֶע מָאל וָואס אִיר הֶערְט שֵׁיינֶע וֶוערְטֶער פוּן דֶעם גוֹי טָמֵא, אָבֶּער זַייטְס גֶעוָוארְנְט, דֶער גוֹי וֶועט אַייךְ הַרְגְ'עֶנֶען בַּיים סוֹף! דָאס אִיז זֵייעֶר וֶועג; זֵיי ווִילְן כַאפְּן אִידִישֶׁע מֵיידְלֶעךְ, זֵיי הֵייבְּן אָן מִיט זֵייעֶר שְׁמֵייכְל, נָאכְדֶעם הֵייבְּן זֵיי אָן שֵׁיין רֶעדְן, דֶערְנָאךְ פַאלְט מֶען אַרַיין אִין דִי בִּיטֶערֶע עֲבֵירָה פוּן זַיין מִיט אַ גוֹי, בִּיז דֶער גוֹי וֶועט אַייךְ צוּם סוֹף הַרְגְ'עֶנֶען.

עֶנְטְפֶערְטְס נִישְׁט דֶעם גוֹי; אִיר וֶועט נָאר עֶרְגֶער מַאכְן, אִיר וֶועט גָארְנִישְׁט הָאבְּן פוּן אִים מַסְבִּיר זַיין אַז אִיר זֶענְט אַ אִיד, אִיר וֶועט נָאר וֶוערְן נֶענְטֶער מִיט אִים. דֶער רֶבִּי זָאגְט (סֵפֶר הַמִּידוֹת, אוֹת נִיאוּף, סִימָן י): "לֹא תִּכָּנֵס עִם פִּתּוּיֶיךָ בְּטוֹעַן וְנִטְעָן", גֵיי נִישְׁט אַרַיין אִין קַיין הֶסְבֵּרִים מִיטְ'ן יֵצֶר הָרָע, "כִּי אֲרִיכַת הַרְגָּשַׁת הַחוֹשֵׁב אֲפִלּוּ לִבְחִינַת הַשּׁוֹלֵל תִּפְעַל הַגְבָּרַת הַחֵפֶץ וְתִתְהַפֵּךְ הָרָצוֹן אֵלָיו"; אִיר זָאלְט שׁוֹין טוֹישְׁן אַייעֶר טֶעלֶעפָאן נוּמֶער אוּן אִיךְ וֶועל גֵיין צוּ דִי פָּאלִיצֵיי.

שֵׁיינֶע וֶוערְטֶער וֶועט אִיר בַּאקוּמֶען נָאךְ אַבִּיסְל פוּן אַייעֶר חָתָן, פוּן אַייעֶר מַאן - אוֹיבּ אִיר וֶועט זַיין שְׁטַארְק, אִיר וֶועט זִיךְ דֶערְהַאלְטְן.

אִיךְ וַוארְט צוּ הֶערְן פוּן אַייךְ אַז אִיר הָאט גֶעטוֹישְׁט אַייעֶר נָאמְבֶּער.

...

אַז דוּ וֶועסְט מְכַבֵּד זַיין דַיינֶע עֶלְטֶערְן, וֶועסְטוּ אַרוֹיסְגֵיין פוּן חוֹבוֹת

בְּעֶזְרַת ה' יִתְבָּרֵךְ - יוֹם ג' פַּרְשַׁת וָאֶתְחַנַּן, ז' מְנַחֵם-אָב, שְׁנַת תש"פ לִפְרָט קָטָן

לְכָבוֹד ... נֵרוֹ יָאִיר.

אִיךְ וואוּנְדֶער זִיךְ פַארְוָואס דוּ דֶערְצֵיילְסְט נִישְׁט דִי גוּטֶע נֵייעֶס פַאר דַיינֶע עֶלְטֶערְן, אַז עֶס אִיז דָא נֵייעֶס בַּיי עֶנְק; ווִיפִיל וֵוייְנֶען דַיינֶע עֶלְטֶערְן צַאם פַאר דִיר

דו זָאלְסְט גֶעהָאלְפְן וֶוערְן מִיט קִינְדֶער און יֶעצְט וֶוען עֶס אִיז דָא נֵייעֶס זָאגְסְטוּ זֵיי נִישְׁט? דו בִּיסְט נִישְׁט גֶערֶעכְט.

בִּזְכוּת וָואס דו וֶועסְט מְכַבֵּד זַיין דַיינֶע עֶלְטֶערְן וֶועסְטוּ אַרוֹיסְגֵיין פוּן אַלֶע דַיינֶע חוֹבוֹת.

דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער זָאל הֶעלְפְן זָאלְסְט הָאבְּן הַצְלָחָה אִין אַלֶע עִנְיָנִים.

...

הַנְהָגוֹת פוּן תִּשְׁעָה בְּאָב

בְּעֶזְרַת ה׳ יִתְבָּרַךְ - יוֹם ד׳ פַּרְשַׁת וָאֶתְחַנַּן, ח׳ מְנַחֵם-אָב, שְׁנַת תש״פ לִפְרָט קָטָן

לְכָבוֹד ... נֵרוֹ יָאִיר.

אִיךְ הָאבּ עֶרְהַאלְטְן דַיין בְּרִיוו.

הַיינְט נַאכְט דַאוֶוענְט מֶען נִישְׁט מִנְחָה מִיט מַעֲרִיב אִינְאֵיינֶעם, מֶען דַאוֶוענְט מִנְחָה און פַאר מֶען הֵייבְּט אָן פַאסְטְן דַארְף מֶען עֶסְן אַ קְלֵיינֶע סְעוּדָה, מֶען טָאר נִישְׁט עֶסְן בַּיי דִי לֶעצְטֶע סְעוּדָה מֶער פוּן אֵיין גֶעקָאכְטֶע זַאךְ; מֶען וַואשְׁט זִיךְ, מֶען עֶסְט בְּרוֹיט מִיט אַייעֶר און מֶען טִינְקְט דָאס אֵיין אִין אַשׁ.

אוֹיבּ מֶען ווִיל עֶסְן אַ גְרוֹיסֶע סְעוּדָה דַארְף מֶען דָאס טוּן פַאר דִי סְעוּדַת הַמַּפְסֶקֶת.

דִי סְעוּדָה וָואס מֶען פַאסְט אַיין עֶסְט מֶען אוֹיף דֶער עֶרְד און מֶען טוּט זִיךְ אוֹיס דִי שִׁיךְ. אוֹיךְ אוֹיבּ אִיז דָא מֶער פוּן דְרֵיי מֶענְטְשְׁן בַּיי דִי סְעוּדָה מַאכְט מֶען נִישְׁט קַיין מְזוּמָן נָאר יֶעדֶער אֵיינֶער בֶּענְטְשְׁט פַאר זִיךְ.

הַיינְט קֶען מֶען לֶערְנֶען אַלֶע שִׁיעוּרִים בִּיז בַּיינַאכְט; אַזוֹי הָאט זִיךְ גֶעפִירְט דֶער הֵיילִיגֶער חָפֵץ חַיִים זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ, עֶר הָאט גֶעלֶערְנְט עֶרֶב תִּשְׁעָה בְּאָב.

דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער זָאל הֶעלְפְן מִיר זָאלְן שׁוֹין אוֹיסְגֶעלֵייזְט וֶוערְן פוּן אוּנְזֶער גָלוּת.

...

זֵייעֶר אַכְטוּנְג גֶעבְּן אוֹיף צְנִיעוּת אוּן קְדוּשָּׁה

בְּעֶזְרַת ה׳ יִתְבָּרַךְ - יוֹם ד׳ פַּרְשַׁת וָאֶתְחַנַּן, ח׳ מְנַחֶם-אָב, שְׁנַת תש״פ לִפְרָט קָטָן

לִכְבוֹד ... נֵרוֹ יָאִיר.

קוֹדֶם כָּל אַ גְרוֹיסְן יְיַשֶׁר כֹּחַ פַאַרְ׳ן מַאכְן דִי מִצְוָה פוּן הַכְנָסַת אוֹרְחִים אוּן הֶעלְפְן דִי יְשִׁיבָה מִיט דֶעם וָואס דוּ הָאסְט זִיךְ מִתְנַדֵּב גֶעוֶוען צוּ גֶעבְּן דַיין אוּנְטֶערְשְׁטֶע שְׁטָאק פַאר דִי בָּחוּרִים, זֵיי זָאלְן הָאבְּן וואוּ צוּ זַיין דֶעם זוּמֶער וֶוען מִיר הָאבְּן נִישְׁט גֶעפוּנֶען קַיין קֶעמְפּ; דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער זָאל דִיר בַּאצָאלְן פַאר דִי גְרוֹיסֶע חֶסֶד.

אִיךְ בִּין נִישְׁט דַיין בַּעַל הַבַּיִת אוּן אִיךְ קֶען דִיר נִישְׁט הֵייסְן וָואס צוּ טוּן, אָבֶּער אַ גוּטֶע עֵצָה קֶען אִיךְ דִיר גֶעבְּן.

אַז דוּ הָאסְט אַרַיין גֶענוּמֶען בָּחוּרִים בַּיי דִיר אִין בֶּעיסְמֶענְט פַאַרְ׳ן זוּמֶער זָאלְסְטוּ נִישְׁט אַרַיין נֶעמֶען קַיין מֵיידְלֶעךְ בַּיי דִיר אִין שְׁטוּבּ; עֶס אִיז נִישְׁט קַיין צְנִיעוּת אַז עֶס זָאלְן זִיךְ דְרֵייעֶן בָּחוּרִים אוּן מֵיידְלֶעךְ אִין אֵיין חָצֵר.

אוֹיבּ דוּ וֶועסְט הַאלְטְן מֵיידְלֶעךְ בַּיי דִיר אִין שְׁטוּבּ וֶועל אִיךְ אַהֵיים שִׁיקְן אַלֶע בָּחוּרִים; עֶס אִיז מִיר נִישְׁט וֶוערְד דִי גַאנְצֶע יְשִׁיבָה אוֹיבּ אִיז נִישְׁטָא קַיין קְדוּשָּׁה. דֶער יְסוֹד בַּיי אִידִישֶׁע קִינְדֶער אִיז קְדוּשָּׁה - זַיין הֵיילִיג; אוֹיבּ עֶס אִיז נִישְׁטָא קַיין קְדוּשָּׁה אִיז זֵייעֶר בִּיטֶער.

אִיךְ הָאף דוּ וֶועסְט אַכְטוּנְג גֶעבְּן, דוּ וֶועסְט נִישְׁט לָאזְן דַיין שְׁטוּבּ אוֹיף הֶפְקֵר.

...

לָאזְט אַייךְ נִישְׁט פַארְנַארְן

בְּעֶזְרַת ה׳ יִתְבָּרַךְ - יוֹם ד׳ פַּרְשַׁת וָאֶתְחַנַּן, ח׳ מְנַחֶם-אָב, שְׁנַת תש״פ לִפְרָט קָטָן

מָרַת ... תִּחְיֶ׳.

אִיר הָאט מִיר גֶעפְרֶעגְט אוֹיבּ עֶס אִיז אֱמֶת אַז מֶען קֶען זֶען זַאכְן אִין אַ מֶענְטְשְׁנְ׳ס אוֹיגְן, וַוייל אַ פְרוֹי אִיז גֶעקוּמֶען אוּן זִי רֶעדְט אַיין אוּנְזֶערֶע פְרוֹיעֶן אַז זִי זֶעט זַאכְן אִין דִי אוֹיגְן וְכוּ׳ וְכוּ׳.

אִיךְ בֶּעט אַייךְ זֵייעֶר, הֵייבְּטְס אָן טְרִינְקֶען פוּן דִי אוּנְגַארִישֶׁע וַויין, הֵייבְּטְס

אָן לֶערְנֶען דֶעם הֵיילִיגְן רֶבִּי׳נ׳ס סְפָרִים; לֶערְנְט'ס אֲשֶׁר בַּנַחַל, לֶערְנְט'ס עֲצָתוֹ אֱמוּנָה - וֶועט מֶען אַייךְ נִישְׁט קֶענֶען אָפְּנַארְן.

דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי הָאט דֶערְצֵיילְט (חַיֵּי מוֹהֲרַ"ן, סִימָן רס): עֶס אִיז גֶעוֶוען אַמָאל אַ גְרוֹיסֶער סוֹחֵר, אַ וַויין סוֹחֵר; עֶר הָאט גֶעהַאט דִי בֶּעסְטֶע וַויין, דִי 'אוּנְגַארִישֶׁע וַויין'. אֵיינְמָאל וֶוען עֶר אִיז גֶעפָארְן אוּנְטֶערְוֶועגְנְס הָאט אִים זַיין מְשָׁרֵת אוּן דֶער בַּעַל עֲגָלָה גֶעבֶּעטְן אוֹיב זֵיי קֶענֶען פַארְזוּכְן אַבִּיסְל פוּן דִי גוּטֶע וַויין, דִי 'אוּנְגַארִישֶׁע וַויין'; דֶער בַּעַל הַבַּיִת הָאט זֵיי גֶעגֶעבְּן אַבִּיסְל אוּן זֵיי הָאבְּן גֶעהַאט אַ גֶעלֶעגְנְהֵייט צוּ פַארְזוּכְן פוּן דִי גוּטֶע וַויין.

אַפָּאר טֶעג שְׁפֶּעטֶער הָאט זִיךְ גֶעמַאכְט אַז דֶער מְשָׁרֵת אִיז אָנְגֶעקוּמֶען אִין אַ קְלֵיין שְׁטֶעטֶעלֶע צוּ אַ פְּלַאץ וואוּ מֶען הָאט גֶעטְרִינְקֶען וַויין, דִי מֶענְטְשְׁן הָאבְּן זֵייעֶר אוֹיסְגֶעלוֹיבְּט דִי וַויין, זֵיי הָאבְּן גֶעזָאגְט: "דָאס אִיז דָאךְ דִי גוּטֶע וַויין, דִי אוּנְגַארִישֶׁע וַויין", הָאט דֶער מְשָׁרֵת זֵיי גֶעבֶּעטְן אוֹיב עֶר קֶען אוֹיךְ טְרִינְקֶען אַבִּיסְל פוּן דִי גוּטֶע וַויין, דִי אוּנְגַארִישֶׁע וַויין; זֵיי הָאבְּן אִים גֶעגֶעבְּן אַבִּיסְל פוּן דִי וַויין, נָאכְדֶעם וָואס עֶר הָאט גֶעטְרִינְקֶען דֶערְפוּן הָאט עֶר זִיךְ אָנְגֶערוּפְן צוּ זֵיי אוּן גֶעזָאגְט: "אִיךְ וֵוייס אַז דִי וַויין אִיז נִישְׁט קַיין גוּטֶע וַויין, עֶס אִיז בִּכְלַל נִישְׁט קַיין אוּנְגַארִישֶׁע וַויין", אַלֶע הָאבְּן אָנְגֶעהוֹיבְּן שְׁרֵייעֶן אוֹיף אִים, מֶען הָאט אִים גֶעשְׁלָאגְן, הַיְתָּכֵן עֶר רֶעדְט אוֹיף דִי וַויין, אָבֶּער עֶר הָאט זִיךְ גֶעהַאלְטְן בַּיי זַיינְס אוּן וַוייטֶער גֶעזָאגְט: "אִיךְ וֵוייס אַז דִי וַויין אִיז נִישְׁט קַיין גוּטֶע וַויין, עֶס אִיז בִּכְלַל נִישְׁט קַיין אוּנְגֶערִישֶׁע וַויין", עֶר הָאט צוּגֶעלֵייגְט אַז עֶר אִיז גֶעוֶוען בַּיי אַ גְרוֹיסֶער סוֹחֵר וואוּ עֶר הָאט שׁוֹין פַארְזוּכְט פוּן דִי גוּטֶע וַויין וְכוּ'.

דֶער רֶבִּי הָאט אוֹיסְגֶעפִירְט דִי מַעֲשֶׂה אוּן גֶעזָאגְט: "לֶעָתִיד כְּשֶׁיָּבוֹא מָשִׁיחַ", וֶוען מָשִׁיחַ וֶועט קוּמֶען, "אָז יֵדְעוּ כְּשֶׁיִּתְּנוּ יַיִן הַמְשֻׁמָּר", דֶעמָאלְט וֶועט אִיר וִויסְן וֶוען מֶען וֶועט אַייךְ גֶעבְּן פוּנֶעם יַיִן הַמְשֻׁמָּר, "אֲזַי לַאֲחֵרִים יוּכְלוּ לְהַטְעוֹת וְיִתְּנוּ לָהֶם יַיִן וָואלִיחְשִׁין סְטְרָאוִויצְטֶיר וְיֹאמְרוּ לָהֶם שֶׁהוּא יַיִן הַטּוֹב הַמְשֻׁמָּר", אַנְדֶערֶע מֶענְטְשְׁן וֶועט מֶען קֶענֶען אוֹיסְנַארְן, מֶען וֶועט זֵיי גֶעבְּן סְתַּם וַויין אוּן מֶען וֶועט זֵיי זָאגְן אַז דָאס אִיז גוּטֶע וַויין, דָאס אִיז דֶער יַיִן הַמְשֻׁמָּר, "אֲבָל לְאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ לֹא יוּכְלוּ לְהַטְעוֹת כִּי אֲנַחְנוּ טָעַמְנוּ הַיַּיִן הַטּוֹב", אָבֶּער אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵינוּ וֶועט מֶען נִישְׁט קֶענֶען פַארְנַארְן וַוייל אִיר הָאט שׁוֹין טוֹעֵם גֶעוֶוען פוּן דִי גוּטֶע וַויין.

עֶס אִיז מִיר אַ וואוּנְדֶער אַז נָאכְן הֶערְן אַזוֹיפִיל דְרָשׁוֹת אוּן נָאכְן זֶען וָואס מוֹהֲרָא"שׁ גֶעבְּט אוּנְז - וֶוערְט אִיר נָאכְאַלְץ פַארְלוֹירְן פַאר בַּאבֶּע מַעֲשִׂיּוֹת, יֶעדֶעס

מָאל עֶס קוּמְט אַ פְּרוּי אוּן הֵייבְּט אָן רֶעדְן אִירֶע זַאכְן, קוֹיפְט אִיר אָפּ אִירֶע רֵייד. אִיר קֶענְט דָאךְ גְלַייךְ זֶען וָואס זִי רֶעדְט, וָואס זִי פַּארְקוֹיפְט אוּן וָואס אִירֶע וֶוערְטֶער זֶענֶען; זִי רֶעדְט פוּן אֵייבֶּערְשְׁטְן? זִי רֶעדְט פוּן צַדִּיק? אוֹיבּ זִי רֶעדְט פוּנֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן, פוּן פָּאלְגְן אַ צַדִּיק, זִי דֶערְצֵיילְט וָואס זִי הָאט בַּאקוּמֶען פוּן מוֹהֲרָא"ש זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ אוּן זִי אִיז מְחַזֵּק אַנְדֶערֶע פְּרוֹיעֶן צוּ גֵיין אִין דִי וֶועגְן פוּנֶעם צַדִּיק, דֶעמָאלְט קֶענְט אִיר זִי אוֹיסְהֶערְן (נִישְׁט יֶעדֶע וָוארְט וָואס זִי זָאגְט מֵיינְט אַז דָאס אִיז וָואר), אָבֶּער אַז זִי רֶעדְט אִירֶע שֵׁיינֶע חֲלוֹמוֹת, אִירֶע פַאנְטַאזִיעֶס (טְשַׁאדֶעלֶע בַּאדֶעלֶע) – וָואס קוֹיפְט אִיר דָאס אָפּ?

עֶס אִיז נִישְׁט דָאס עֶרְשְׁטֶע מָאל וָואס פְּרוֹיעֶן קוּמֶען דָא אוּן פְּרוּבִּירְן צוּ מַאכְן פַּרְנָסָה אוֹיף אוּנְזֶערֶע וַוייבְּלֶעךְ אוּן עֶס אִיז נִישְׁט דָאס לֶעצְטֶע מָאל, אוּן עֶס אִיז אַלֶץ דָא שְׁוַואכֶע וָואס וֶוערְן אַרַיין גֶענַארְט; בִּפְרַט וֶוען מֶען הֵייבְּט אָן רֶעדְן פוּן גֶעזוּנְטֶע עֶסְן אוּן קֶעגְן שַׁאטְס וְכוּ' וְכוּ', זָאלְט אִיר שְׁטֶענְדִיג זִיךְ אַכְטוּנְג גֶעבְּן פוּן זֵיי.

אִיךְ וֶועל אַייךְ נָאךְ שְׁרַייבְּן מֶער בַּאֲרִיכוּת אַן אַנְדֶערֶע מָאל.

דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער זָאל הֶעלְפְן אִיר זָאלְט הָאבְּן הַצְלָחָה אִין אַלֶע עִנְיָנִים.

...

שְׂכַר לִימוּד דַארְף זַיין דִי עֶרְשְׁטֶע זַאךְ

בְּעֶזְרַת ה' יִתְבָּרַךְ – יוֹם ד' פַּרְשַׁת וָאֶתְחַנַּן, ח' מְנַחֵם-אָב, שְׁנַת תש"פ לִפְרָט קָטָן לְכָבוֹד ... נֵרוֹ יָאִיר.

אִיךְ ווִיל זֵייעֶר בֶּעטְן אַלֶע מִשְׁפָּחוֹת וָואס וֶועלְן הָאבְּן דִי קִינְדֶער בַּיי אוּנְז אִין מוֹסָד דֶעם קוּמֶענְדִיגְן יָאר הַבָּא עָלֵינוּ לְטוֹבָה זָאלְן אַיינְשְׁרַייבְּן דִי קִינְדֶער אִין אָפִּיס; סַיי דִי מִשְׁפָּחוֹת וָואס ווִילְן שִׁיקְן אִין דִי ווִילְיַאמְסְבּוּרְג'עֶ מוֹסְדוֹת אוּן סַיי דִי וָואס ווִילְן שִׁיקְן אִין קִרְיַת בְּרֶסְלֶב. מִיר זֶענֶען יֶעצְט מְסַדֵּר דִי כִּיתּוֹת פַאר דִי קוּמֶענְדִיגֶע יָאר הַבָּא עָלֵינוּ לְטוֹבָה, מִיר דַארְפְן ווִיסְן וֶוער עֶס שִׁיקְט צוּרִיק דִי קִינְדֶער אוּן וֶוער עֶס נֶעמְט אַרוֹיס.

צְוֵוייטְנְס, אַלֶע מִשְׁפָּחוֹת וָואס ווִילְן שִׁיקְן דִי קִינְדֶער אִין דִי מוֹסְדוֹת דַארְפְן גֶעבְּן פַאר דִי קִינְדֶער שַׁאטְ"ס; מֶען וֶועט נִישְׁט מַאכְן קַיין שׁוּם אוֹיסְנַאם פַאר קֵיינֶעם. מִיר הָאבְּן דֶעם הֵיילִיגְן רֶבִּי'ן, עֶר אִיז אוּנְזֶער וֶועג וַוייזֶער אוּן אִים פָּאלְגְן

מִיר. דִי אַלֶע פְּרוֹיעֶן וָואס לֵיינֶען אוּן וֵוייסְן שֵׁיינֶע חֲלוֹמוֹת הָאבְּן צְוֵויי בְּרֵירוֹת, אָדֶער לֵייגְן דִי חֲלוֹמוֹת אוּן פַאנְטַאזִיעֶס אִין דֶער זַייט אָדֶער זוּכְן אַ צְוֵוייטֶע מוֹסָד.

דְרִיטֶנְ'ס, וֶוען מֶען רוּפְט דִיר פוּן אָפִּיס זָאלְסְטוּ זִיךְ וואוּסְנְדִיג מַאכְן; דִי פְּרוֹיעֶן וָואס אַרְבֶּעטְן אִין אָפִּיס זֶענֶען מַיינֶע אַרְבֶּעטֶערְס, זֵיי אַרְבֶּעטְן פַאר מִיר. אַז מֶען רוּפְט דִיר זָאלְסְטוּ שֵׁיין רֶעדְן צוּ זֵיי; עֶס טוּט מִיר זֵייעֶר וֵויי צוּ הֶערְן פוּן אָפִּיס אַז גֶעווִיסֶע עֶלְטֶערְן מַאכְן לֵיצָנוּת וֶוען מֶען רוּפְט זֵיי.

אִיךְ מַאךְ אַ נֵייעֶ זַאךְ דֶעם יָאר אִינֶעם מוֹסָד, אוֹיבּ עֶלְטֶערְן וֶועלְן נִישְׁט מִיט אַרְבֶּעטְן מִיט דִי מוֹסָד וֶועט מֶען זֵיי לָאזְן אַלֵיינְס אַרְבֶּעטְן מִיט דִי קִינְדֶער; מִיר זֶענֶען גְרֵייט צוּ אַרְבֶּעטְן מִיט אַייעֶרֶע קִינְדֶער אוֹיבּ אִיר ווִילְט אַרְבֶּעטְן מִיט אוּנְז אִינְאֵיינֶעם, אוֹיבּ נִישְׁט וֶועלְן מִיר לָאזְן פַאר דִי עֶלְטֶערְן דִי גַאנְצֶע אַרְבֶּעט.

אֱמֶת, מוֹהֲרָא"ש הָאט מִיר גֶעזָאגְט אִיךְ זָאל נִישְׁט אַהֵיים שִׁיקְן קִינְדֶער וָואס דִי עֶלְטֶערְן צָאלְן נִישְׁט קַיין שְׂכַר לִימוּד; אִיךְ הַאלְט זִיךְ צוּ דֶעם אוּן מִיטְ'ן אֵייבֶּערְשְׁטְנְ'ס הִילְף וֶועל אִיךְ וַוייטֶער אַזוֹי טוּן. אָבֶּער מוֹהֲרָא"ש הָאט נָאךְ זַאכְן גֶעזָאגְט; מוֹהֲרָא"ש זָאגְט אַז אוֹיבּ עֶלְטֶערְן מַאכְן זִיךְ נִישְׁט וואוּסְנְדִיג וֶוען מֶען רוּפְט זֵיי, דֶעמָאלְט זָאל מֶען לָאזְן דִי עֶלְטֶערְן אַלֵיינְס אוֹיפְצִיעֶן דִי קִינְדֶער.

וֶוען עֶלְטֶערְן זָאלְן וֶוען ווִיסְן ווִי דִי מְלַמְדִים, טִיטְשֶׁערְס, מְנַהֲלִים אוּן מְנַהֲלוֹת צֶערַייסְן זִיךְ יֶעדְן טָאג, יֶעדֶע מִינוּט אוּן יֶעדֶע רֶגַע פַאר דִי קִינְדֶער; עֶס אִיז נִישְׁטָא נָאךְ אַזַא שְׁוֶוערֶע אַרְבֶּעט ווִי הַאלְטְן קִינְדֶער, לֶערְנֶען מִיט קִינְדֶער אוּן דִיסְצִיפְּלִינֶען קִינְדֶער, וֶוען דִי מְלַמְדִים קוּמֶען אַהֵיים נָאךְ אַ טָאג אַרְבֶּעט זֶעעֶן זֵיי גָארְנִישְׁט, נָאר שְׁטֶערְנְס; זֵיי שְׁפִּירְן יֶעדְן טָאג ווִי דָאס אִיז זֵייעֶר לֶעצְטֶע טָאג אִינֶעם מוֹסָד, זֵיי אַרְבֶּעטְן בִּיטֶער שְׁוֶוער אוּן נָאךְ אַלֶעם וֶוען עֶס קוּמְט סוֹף וָואךְ בַּאקוּמֶען זֵיי נִישְׁט זֵייעֶר גֶעהַאלְט - פַארְוָואס? וַוייל דִי עֶלְטֶערְן לַאכְן זִיךְ אוֹיס! וַוייל דִי עֶלְטֶערְן לֵייגְן שְׂכַר לִימוּד דִי לֶעצְטֶע זַאךְ!

מֶען דֶערְצֵיילְט מִיר פוּן אָפִּיס וָואס עֶלְטֶערְן עֶנְטְפֶערְן, טְרַאכְט אִיךְ צוּ זִיךְ: 'וואוּ בִּין אִיךְ - אִיךְ בִּין אִין הֵיכַל הַקוֹדֶשׁ? וואוּ בִּין אִיךְ - צְווִישְׁן אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵינוּ? נָאר אִיךְ הָאבּ גֶעהֶערְט פוּן מוֹהֲרָא"ש וָואס שְׂכַר לִימוּד אִיז? נָאר אִיךְ הָאבּ גֶעהֶערְט פוּן מוֹהֲרָא"ש אַז מֶען דַארְף בַּאצָאלְן שְׂכַר לִימוּד?!'

עֶס זֶענֶען דָא אִין דִי קְהִילָה אִינְגֶעלַייט אוּן בָּחוּרִים וָואס הֶעלְפְן כְּסֵדֶר שַׁאפְן גֶעלְט פַאר שֵׁיינֶע זַאכְן אִין דִי קְהִלָּה, דֶער נֶעמְט צַאם גֶעלְט פַאר סְפָרִים, אַ

צְוַוייטֶער נֶעמְט צַאם גֶעלְט פַאר דָאס אוּן יֶענְס; אִיךְ זֶע דִי נֶעמֶען פוּן דִי נַדְבָנִים אוּן אִיךְ פַארְשְׁטֵיי נִישְׁט פַארְוָואס פַאר סְפָרִים, פַאר שֶׁענְק, פַאר טִישְׁן אוּן פַאר בֶּענְקְלֶעךְ וְכוּ׳ וְכוּ׳ - הָאט מֶען גֶעלְט; מֶען בְּרֶענְגְט גֶעלְט, מֶען בְּרֶענְגְט עֶס מִיט אַ שֵׁיינֶע פָּנִים, אָבֶער וֶוען מֶען בֶּעט דִיר טָאג נָאךְ טָאג "צָאל שְׂכַר לִימוּד", דַיין זוּן׳ס מְלַמֵד דַארְף וֶוערְן בַּאצָאלְט, דַיין טָאכְטֶערְס טִיטְשֶׁער דַארְף אַהֵיים בְּרֶענְגֶען בְּרוֹיט אוּן מִילְךְ - מַאכְט מֶען זִיךְ נִישְׁט וואוּסְנְדִיג, מֶען לַאכְט זִיךְ אוֹיס!

הָאטְס נִישְׁט מוֹרָא, נִישְׁט אַלֶע זֶענֶען אַזוֹי; רוֹב מִשְׁפָּחוֹת זֶענֶען טַייעֶרֶע מִשְׁפָּחוֹת וָואס צָאלְן שְׂכַר לִימוּד אוּן אוֹיב זֵיי הָאבְּן נִישְׁט - קוּמֶען זֵיי אוּן בֶּעטְן זִיךְ וָואס מֶען קֶען טוּן אוֹיסְצוּאַרְבֶּעטְן אַ פְּלַאן, זֵיי רֶעדְן שֵׁיין צוּ דִי אַיינְגֶעשְׁטֶעלְטֶע אוּן צוּ דִי אַרְבֶּעטֶערְס, אָבֶער דִי אַלֶע וָואס מַאכְן אַ גֶעשְׁפֶּעט, דִי וֶועט מֶען לָאזְן זֵיי זָאלְן אַלֵיינְס אוֹיפְצִיעֶן דִי קִינְדֶער אוּן זֵיי מְחַנֵךְ זַיין.

דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער זָאל הֶעלְפְן מִיר זָאלְן שׁוֹין אוֹיסְגֶעלֵייזְט וֶוערְן פוּן אוּנְזֶער גָלוּת.

...

Keren Hadfusa of Breslev
27 Skillman Street
Brooklyn NY 11205-1509
P: 718-387-2691
Email: Mail@kerenhadfusa.org